

Tvrdošovský SPRAVODAJ

MAGAZÍN OBCE TVRDOŠOVCE

Ročník XXIII. | číslo 3. | december 2020 | Cena: 1,20 €

ISSN 1339-2930

VESELÉ VÁNOCE

BO NADAL

SRETAN BOŽIČ

EGUBERRI ON

EZI EKERESIMESI

SHOBAS GILO TSAUT

*Příjemné prežitie
vianočných sviatkov
a šťastný nový rok!*

JOYEUX NOËL

FRÖHLICHE WEIHNACHTEN

BUON NATALE

VESELÉ VÁNOCE

MLADOMANŽELIA

Ing. Peter Birkus a Ing. Monika Csoltkóová	31.7
Peter Tóth a Monika Rauschová	15.8
Michal Strieška a Veronika Supeková	28.8
Dominik Kollár a Brigita Borosová	28.8
Juraj Bugyík a Elvira Fülöpová	29.8
Richard Benyó a Kristína Vencelová	29.8
Róbert Hiroš a Mgr. Gabriela Vaňová	19.9

VÍTAJTE MEDZI NAMI

Lilien Blažeková	13.7
Hana Ballová	15.7
Martin Ištenoš	25.7
Tereza Pročková	28.7
Ema Kolembusová	13.8
Piroska Juhászová	13.9
Dávid Keresztesi	17.9
Gréta Simonová	19.9
Viktória Forró	10.10
Oliver Csikós	16.10

OPUSTILI NÁS

Anna Ladicsová	(1947)	12.7
Ludovít Kollár	(1928)	12.7
Viktória Sziláviková	(1934)	21.7
Mária Ludasová	(1944)	7.8
František Balogh	(1954)	10.8
Zdenka Borosová	(1958)	12.8
Irena Halássová	(1928)	1.9
Imrich Pšenák	(1955)	7.9
Katarína Tóthová	(1938)	15.9
Július Bugyík	(1947)	20.9
Eva Baloghová	(1955)	27.9
Ján Mészáros	(1941)	11.10
Mária Mészárossová	(1943)	14.10
Anna Tóthová	(1943)	14.10
Ján Škandík	(1947)	29.10
Valéria Mojzešová	(1933)	16.11

VÁŽENÍ MLADOMANŽELIA
A RODIČIA!

Televízia Carisma plánuje v januári 2021 predstaviť vo svojom tvrdošovskom programe mladomanželov a novorodencov našej obce z roku 2020. Preto do 29. decembra 2020 môžete zaslať e-mailom 2 svadobné fotografie, resp. 2 fotky o svojom dieťatku na adresu: tktv@tvrdošovce.sk. Ďakujeme vám za spoluprácu pri vyhotovení programu káblovej televízie a tešíme sa na fotografie.

Rolníčky

*Rolníčky, rolníčky, stříborný váš hlas
rozlieha sa krajinou, všade vládne sneh a mráz,
Na saniach letíme noci ba aj dni
sprevádzajú všade nás naše túžby, hry a sny.*

*Koník zrychlil beh, všade trblieta sa sneh.
Nad ním zaznieva náš veselý smiech.
Cesta plná krás, do snov vedie nás
zas prišiel deň sviatočný a rolničiek znie hlas.*

*Rolníčky, rolníčky, stříborný váš hlas
rozlieha sa krajinou, všade vládne sneh a mráz.
Na saniach letíme noci ba aj dni
sprevádzajú všade nás naše túžby, hry a sny.*

JUBILANTI

- 70 September:** Ladislav Černák, Mária Juhászová (Družstevná ul.)
Október: Terézia Szabová, Irena Magyarová, Marta Barnová, Táňa Ludasová
November: Stanislav Benko, Jaroslav Toman, Katarína Mareková, JUDr. Farkas István, Katarína Százazová (Slávičia ul.), Ladislav Kiss (Hviezdoslavova ul.)
December: Judita Benková, Ladislav Mészáros (Kapustová ul.), Vladimíra Mésárošová, Ida Kárpátová, Eva Vanyová (Družstevná ul.), Ladislav Janega
- 75 September:** Mária Ruzsiková (Koperníkova ul.), Vojtech Benyík
Október: Juliana Galgóciová
December: Mikuláš Bíróczy, Mária Mészáros (Mlynská ul.)
- 80 Jún:** Alžbeta Zsilinszká
September: Mária Konečná (Železničná cesta)
Október: Zuzana Mojzesová (Nová cesta), Gejza Benkó
November: Alžbeta Mojzesová (ul. J. Dózsú), Terézia Modránszka
December: Alžbeta Sóssová, Irena Borbélyová
- 85 September:** Terézia Škulibová
December: Terézia Dózssová (Čerešňová ul.), Julianna Baraová, Helena Antalecová
- 90 December:** Štefan Balog (Puškinova ul.), Mária Mojzesová (Lipový rad)
- 95 Október:** Anna Mészárossová (Lipový rad)

Spoločenskú kroniku zostavili Silvia Bračová a Eva Benkóová

TVRDOŠOVSKÝ SPRAVODAJ / TARDOSKEDDI HÍRMONDÓ

Vydavateľ/Kiadó: Obec Tvrdošovce – Tardoskedi község. **Adresa/Cím:** Obecný úrad – Községi Hivatal, Novozámocká cesta 56, 941 10 Tvrdošovce. IČO: 309338 **Evidenčné číslo/Nyilvántartási szám:** EV 3871/09 – Ministerstvo kultúry SR. **Registrácia/Bejegyzés:** 238/98 OŠaK Nové Zámky. **Redakcia:** Bračo Szilvia, PaedDr. Tóth Szilvia, Mgr. Győri Beáta. **Foto/fotó:** Mészáros Imre, Tóth Ferenc, SZKMT Alapiskola, ZS J.A.K. **Autor obrázku na titulke:** Zoe Maletová (5.a) ZS J.A.K./A címlapon lévő rajz szerzője: Rybár Filip (1.o.) SZKMTNYA **Grafika a tlap/Tördelés és nyomtatás:** KORUND desktop, spol. s r. o., Považská 18, 940 67 Nové Zámky. **Počet výtlačkov/Példányszám:** 650. **Casopis vychádza/trikrát ročne.** Megjelenés: évente háromszor. **Dátum vydania:** 11.12.2020 **Kiadás időpontja:** 2020.12.11. **ISSN 1339-2530.**
 Redakcia si vyhradzuje právo zmien a redakčných úprav publikovaných príspevkov. Obsah publikovaných príspevkov sa nemusi stotožňovať s názorom redakcie. A szerkesztőség fenntartja a kéziratok lerövidítésének és módosításának jogát. A közölt cikkek tartalmáért a szerkesztőség nem vállalja a felelősséget.

Opýtali sme sa STAROSTU OBCE

Pán starosta, v augustovom čísle Tvrdošovského spravodaja sme písali o pandémii COVID-19. Zmenilo sa odvtedy niečo v našej obci v súvislosti s koronavírusom?

V marci sa vo svete objavil koronavírus. Opatrenia a sprísnenia na zabránenie jeho šíreniu neobišli ani našu obec. V Tvrdošovciach sme vzhľadom na mimoriadny stav a disciplinovanosť obyvateľov nezaznamenali radikálny počet ochorení. Pri tejto príležitosti chcem poďakovať všetkým za zodpovedný prístup v tomto neľahkom období. Obec ako zriaďovateľ sa snaží byť oporou aj našim výchovno-vzdelávacím inštitúciám v tejto dobe a pomáhať im v ich činnosti. Vyše 51 % obyvateľov Tvrdošovciach sa zapojilo do celoplošného testovania na COVID-19, ktoré vyhlásila vláda SR a statočne sme obstáli. Touto cestou by som využil príležitosť a vyslovil poďakovanie zdravotníkom, dobrovoľným hasičom, príslušníkom obecnej polície, zamestnancom obecného úradu a všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na

organizovaní bezproblémového priebehu celoplošného testovania v našej obci.

V apríli sa napriek pandémie zahájili stavebné práce na prístavbe k Obecnému domu. Ako prebieha výstavba? Kedy bude odovzdané nové kultúrne stredisko?

Stavebné práce vykonáva firma PROSPECT z Nových Zámkov. Počas výstavby bolo treba urobiť niekoľko úprav na budove v záujme jej komfortnejšieho využitia v budúcnosti. Budova sa už pýši vonkajším vzhľadom, bolo dokončené vydláždenie priestorov v interiéri, pokládka parkiet vo veľkej sále, montáž pódia, svetelnej a ozvučovacej techniky. Zároveň prebieha vybudovanie parkoviska v okolí budovy. Podľa harmonogramu by mala byť budova dokončená do konca decembra 2020. Pevne verím, že po odovzdaní budú môcť obyvatelia využívať priestory budovy bez obmedzenia.

Keď sme už pri projektoch, na sociálnej sieti ste informovali našich obyvateľov, že v novembri 2020 došlo k vý-

raznému pokroku v súvislosti s vybudovaním kanalizácie v obci. Môžeme sa o tom dozvedieť niečo bližšie?

Dňa 6. novembra 2020 bola s Environmentálnym fondom podpísaná zmluva o poskytnutí dotácie na realizáciu kanalizačného systému v Tvrdošovciach. Následne bola 13.11.2020 obci poukázaná suma na tento účel vo výške 4.650.000 €. V súčasnosti pripravuje víťaz verejného obstarávania - firma AVA-STAV s.r.o. z Galanty realizačnú dokumentáciu, ktorá je potrebná k zahájeniu výstavby. Na jar sa uskutoční výber stavebného dozora a cca. okolo marca sa môžu začať stavebné práce. Všetci vieme, že vybudovanie kanalizácie prinesie so sebou aj určité neprijemnosti ako napr. ťažší prístup k rozkopaným uli-

biehať približne do novembra 2022. V prvej etape je naplánované vybudovanie výtlačkovej stanice medzi Tvrdošovcami a Palárikovom. Potom nasledujú ulice: Čerešňová, Letná, Rákócziho, Bercsényiho, J. Dózs, Kinizsiho, časť ulice Budovateľská, Kvetná, Železničná cesta, Školská, krátky úsek na Novozámockej ceste, časť ulíc Széchenyiho a Mládežnícka a Družstevná ulica. Vybudovanie kanalizácie v ostatných uliciach bude závisieť od úspešnosti dotácií, ktoré sa nám podarí získať na tento účel v ďalšom období.

O chvíľu tu máme najkrajšie sviatky roka, Vianoce. Čo by ste odkázali našim čitateľom z príležitosti sviatkov?

Ak sa dá, strávme čo najviac času so svojimi najbližšími. Rozprávajme sa, dajme im

ciam, preto prosím obyvateľov o trpezlivosť. Dlho sme čakali na túto chvíľu, preto vás prosím, aby ste brali ohľad na prekážky a obmedzenia, ktoré vzniknú v dôsledku prác. Podľa harmonogramu budú práce pre-

najavo, že sú pre nás dôležité, že ich potrebujeme. V tomto duchu vám prajem požehnané a láskyplné vianočné sviatky a úspešný nový rok.

S.B.

Dovoľte mi zaželať Vám pokojné
prežitie vianočných sviatkov
a nový rok
plný šťastia a úspechov.

Ing. Marián Tóth, MBA
starosta obce

Realizované projekty roku 2020

Rekonštrukcia detského ihriska

V roku 2020 sme využili možnosť žiadať o dotáciu na rekonštrukciu detského ihriska na termálnom kúpalisku. Dodávateľom projektu bol Podnik verejnoprospešných služieb obce Tvrdosovce v spolupráci s akademickým sochárom Jozefom Kliským, ktorý vyrobil prvky detského ihriska. Na ihrisko pribudli loďka s preliezkou a šmykačkou, hojdačka pre deti, prvky drobnej architektúry a bola osadená informačná

- v Dome služieb na prízemí a na poschodí (interiér)
- v Juhászovej kúrii (interiér)

Zavlažovací systém na futbalovom ihrisku J. Szikoru

Na futbalovom ihrisku J. Szikoru bol v lete 2020 vybudovaný automatický závlahový systém za účelom zvýšenia kvality futbalovej infraštruktúry. Na realizáciu projektu poskytol Slovenský futbalový zväz dotáciu vo výške 10 000,00 €. Spoluúčasť bola financovaná z rozpočtu obce Tvrdosovce. Po skončení obmedzení z dôvodu zamedzenia šírenia pandémie Covid-19 si budú môcť futbalisti a fanúšikovia futbalu užiť benefity projektu v plnej miere. Veríme, že skvalitnenie prostredia so sebou prinesie aj zlepšenie športových výkonov a výborné športové zážitky.

Ing. Lívia Borbélyová

tabuľa, ktorá bude využitá na environmentálno-edukačné účely. Realizáciou projektu bol naplnený hlavný cieľ, a to skvalitnenie základných služieb prostredníctvom rozšírenia infraštruktúry voľnočasových zariadení pre deti a mládež, vytvorenie bezpečného miesta na trávenie voľného času rodín s deťmi a v neposlednom rade poskytnutie priestoru pre ekologickú výchovu. Realizáciu projektu finančne podporila

Slovenská agentúra životného prostredia z Programu obnovy dediny dotáciou vo výške 5 000 €.

WiFi4EU

Naša obec sa úspešne zapojila do projektu WiFi4EU, ktorý bol organizovaný Európskou komisiou. Hlavnou myšlienkou projektu bolo zabezpečiť bezplatné pripojenie Wi-Fi pre občanov vo verejných priestoroch v obciach celej Európy. V rámci iniciatívy WiFi4EU sme získali poukaz, ktorý bol použitý na inštaláciu zariadenia Wi-Fi vo verejných priestoroch obce. V obci boli zriadené hotspoty:

- v okolí Obecného domu 1, 2 (exteriér)
- pri Obecnom úrade 1, 2 (exteriér)
- pred Domom služieb 1 (exteriér)
- na Športovom ihrisku (exteriér)
- na Termálnom kúpalisku (exteriér)
- v Obecnom dome na prízemí a na poschodí (interiér)

Celoplošné testovanie obyvateľov na Covid-19

V dňoch 31. októbra a 1. novembra 2020 bolo vykonané na Slovensku celoplošné testovanie obyvateľov na Covid-19. V Tvrdosovciach prebehlo testovanie na 4 miestach: vo vstupnej časti Termálneho kúpaliska, na prízemí a poschodí Obecného domu a v Juhászovej kúrii.

V sobotu bolo vykonaných v našej obci 2601 testov s 12 pozitívnymi výsledkami. V nedeľu sa otestovalo 610 ľudí, z nich mala 1 osoba pozitívny vý-

sledok testu. V Tvrdosovciach bolo otestovaných celkom 3261 osôb a 13 z nich malo pozitívny výsledok testu. Všetci boli následne v 10-dňovej domácej karanténe.

Starosta obce Tvrdosovce, Ing. Marián Tóth touto cestou vyslovuje poďakovanie každému, kto pomohol pri organizovaní bezproblémového priebehu celoplošného testovania v našej obci. Poďakovanie patrí zamestnancom obecného úra-

du, zdravotníkom a dobrovoľníkom, vrátane našich hasičov, príslušníkom štátnej a obecnej polície, vojakom a pracovníkom podniku verejnoprospešných služieb. Poďakovanie patrí v neposlednom rade aj obyvateľom, ktorí sa zúčastnili na testovaní. Opäť sme dokázali, že Tvrdosovce sú v prípade potreby súdržné a sú pripravené na 110%. Úspeš-

nosť tejto akcie bola len a len vďaka ochote a prístupu našich obyvateľov.

Opakovane Vás vyzývame, aby ste v záujme ochrany svojho zdravia, ale aj zdravia ostatných dodržiavali naďalej opatrenia v podobe nosenia rúšok, dodržiavania odstupu a pravidelnej dezinfekcie rúk.

sb

Novinky v zbere separovaného odpadu

Od októbra 2020 nastali určité zmeny v zbere niektorých druhov separovaného odpadu. Farebné kontajnery, ktoré slúžia na zber PET fľaše, papiera, skla a nepotrebných textílií boli z verejných priestranstiev obce premiestnené do areálu za budovou Domu služieb, kde sa zbiera elektronický šrot. To znamená, že obyvatelia môžu individuálne uložiť PET fľaše, tetrapakové a kovové obaly, papier, sklo, nepotrebné šatstvo, obuv a hračky na tomto mieste. V areáli za Domom služieb sa zbiera okrem toho aj použitý rastlinný kuchynský olej, nakoľko ná-

doňa na zber oleja bola z budovy trhoviska presunutá do areálu na Železničnej ulici.

Areál na Železničnej ceste je otvorený:
v pracovné dni 7.00 - 15.00 hod.
v sobotu 8.00 - 12.00 hod.

Dodáme, že PET fľaše, tetrapakové a kovové obaly, papier a sklo sa budú naďalej zbierať aj pred rodinných príbytkov podľa harmonogramu. Sklo môžu obyvatelia odovzdať od jari aj na zbernom dvore. Za porozumenie Vám ďakujeme.

Renáta Mogrovič

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Najrozsiahlejší projekt Štatistického úradu SR - SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV 2021 (SODB 2021) sa realizuje na Slovensku od júna 2020 do konca marca 2021.

V prvej fáze samosprávy bez záťaže obyvateľov v priebehu takmer deviatich mesiacov zbierajú údaje o domoch a

bytoch. V našej obci v októbri sa podarilo finalizovať sčítanie domov a bytov v spolupráci s Pracoviskom Štatistického úradu SR v Nitre.

Druhá fáza - SČÍTANIE OBYVATEĽOV sa uskutoční od 15. februára do 31. marca 2021. Cieľom sčítania je získať vyčerpávajúce dáta o živote oby-

Jesenné rekonštrukčné práce v obci

V októbri pracovníci Podniku verejnoprospešných služieb popri svojich aktuálnych činnostiach obnovili viac objektov v našej obci. Jedným z nich

Veríme, že vďaka týmto rekonštrukciám sa zvýši komfort našich cestujúcich, ktorí budú môcť čakať na príchod autobusov v príjemnejšom prostredí.

bola hlavná autobusová zastávka Tvrdosoviec na Námestí sv. Štefana, ktorá bola často terčom vandalizmu. Keďže najviac bola zdemolovaná zadná sklenená časť, práve tá bola vymenená za pevnejší materiál z dreva. Okrem toho bola znovu natretá celá konštrukcia autobusovej zastávky, ktorá dostala modrú a žltú farbu. Obnovou prešla aj ďalšia autobusová zastávka našej obce, a to zastávka na Hornej ulici oproti artézskej studni. V jej prípade boli potrebné menšie opravy a dostala nový náter.

Tiež dúfame, že autobusové zastávky našej obce nebudú už predmetom vandalizmu.

Okrem spomínaných autobusových zastávok sa dočkali obnovy kaplnka na Bratislavskej ceste a sochy na verejných priestranstvách obce. Každý z nich si vyžadoval opravu a skrášlenie. Pred príchodom sviatkov Všetkých svätých a Pamiatky zosnulých vykonali pracovníci Podniku verejnoprospešných služieb obce obnovu krížov na miestnom cintoríne, resp. pomníku na bývalom detskom cintoríne.

sb

vateľov a fakty, ktoré nie sú nikde inde zachytené. Sčítanie sa prvýkrát uskutočňuje plne elektronicky, bez papierových formulárov a prvýkrát integro-

vane, s maximálnym využitím informácií z existujúcich administratívnych zdrojov.

Aktuálne samosprávy elektronicky zapisujú tisíce dát o domoch a bytoch na Slovensku. Následne sa v roku 2021 viac ako 5,4 mil. obyvateľov SR sčíta prostredníctvom počítača, tabletu alebo mobilného telefónu, individuálne alebo s pomocou asistentov sčítania, prvýkrát bez sčítacích komisárov.

Informácie o sčítaní obyvateľov v roku 2021 sú dostupné aj na webovom sídle obce Tvrdosovce.

Mgr. Judit Brenkus

**SODB
2±21**

**SČÍTANIE
OBYVATEĽOV,
DOMOV A BYTOV**

Z činnosti obecnej polície

Milí čitatelia, vzhľadom na to, že už dlhšiu dobu sa v našom Tvrdošovskom spravodaji neobjavovali články o činnosti obecnej polície (OcP), rozhodol som sa Vám v stručnosti uviesť zaujímavejšie prípady, s ktorými sa OcP v Tvrdošovciach stretávala v priebehu roka 2020.

Prvým takýmto kurióznym prípadom začala séria oznámení začiatkom mesiaca január. Dňa **04.01.2020** v neskorších večerných hodinách neznáma osoba vošla do dvora rodinného domu, obišla dom a postála pri zadnom vchode. Chvíľku pozerala cez okno do domu, potom zaklopala na dvere. Majiteľ domu sa práve v tom čase zdržiaval v letnej kuchynke a cez okno sledoval postavu neznámej osoby, ako stojí pred dverami. Po chvíli pristúpil k prevrapenému človeku a spýtal sa, čo hľadá. „Chcem len vodu do auta,“ znela odpoveď. Kým majiteľ domu hľadal nádobu na vodu, neznáma osoba z dvora zmizla. Majiteľ domu videl len to, keď nasadla do tmavého vozidla.

Ďalší prípad bol dňa **21.01.2020** večer o 18.30 hod., keď neznáma osoba bez akejkoľvek výstrahy vošla do vnútra rodinného domu. Členovia rodiny si všimli jeho siluetu cez sklenenú výplň dverí, keď už išla hore schodmi. Vtedy sa osoba s mobilom v ruke vyhovárala, že hľadá pohrebničníctvo. Majiteľka nehnuteľnosti ho vyviedla na ulicu a ukázala mu, kde sa pohrebničníctvo presne nachádza. Vozidlo podozrivej osoby aj v tomto prípade bolo odstavené o niekoľko metrov ďalej od vyhladnutého domu. Samozrejme, pri pohrebničníctve ani nezabrzdl, pokračoval ďalej v jazde.

Dňa **23.01.2020** zrejme tá istá osoba otvorila bránu s kľúčom, ktorý bol z vnútra dverí a vošla do dvora ďalšieho rodinného domu, kde vystrašila 84-ročnú pani. Tá sa veľmi zľakla, keď pred ňou zrazu v kuchyni stála neznáma osoba, zavalitej postavy s vyholenou hlavou. Pani ho oslovila, ale ten len niečo mrmľal pod nosom, otočil sa a vyšiel z domu. Dňa **24.01.2020** sa podozrivé osoby vrátili do tej istej ulice a pokúsili sa o dom ďalej vykonať zrejme nejakú majetkovú trestnú činnosť. Avšak tam ich už po predchádzajúcich upozorneniach v obecnom rozhlase a opise osôb ľudia spoznali a snažili sa ich zadržať. Osoba sa však vytrhla z rúk nášho občana a utekala do odstaveného vozidla, v ktorom ju čakali jej ďalší dvaja komplici.

Dňa **28.01.2020** večer o 22.45 hod. nočný kľud preťali sirény a modročervené výstražné svetlá policajného vozidla SR, ktoré prenasledovalo unikajúce vozidlo značky Peugeot 307 SV s ma-

ďarskými štátnymi poznávacími značkami. Vozidlo bolo prenasledované od Hurbanova až po našu obec. Vozidlo z hlavnej cesty odbočilo na Námestie sv. Štefana, kde zabočilo do protismeru v kruhovom objazde a pri vysokej rýchlosti dostalo šmyk, pričom vyletelo na obrubník a dostalo defekt. Keď vozidlo postálo, z auta vyskočili štyria ľudia s ruksakmi v ruke a utiekli smerom na Ružovú ulicu. Na vozidle, ktoré pochádzalo z Čiech, boli namontované odcudzené maďarské štátne poznávacie značky a zrejme išlo o

balkánskeho prevádzkača, ktorý vo vozidle viezol štyroch migrantov. Šoféra vozidla sa podarilo zadržať, no posádku štátna polícia s obecnou políciou a so psovodmi hľadali s neúspešným výsledkom.

Dňom **08.02.2020** v našej obci začali miznúť záhradné sošky a ozdobné levy. Páchatelia ich násilím odtrhli z bránových nosných stĺpov pri rodinných domoch alebo suverénne vošli cez bránu domu a sochy ukradli zo záhradky. V niektorých prípadoch išlo o väčšie betónové sochy vo výške cca 70 cm. Na zlodeja s ukradnutou soškou čakal komplic v aute, do ktorého ukradnuté sochy naložili a speňažili ich v susednej dedine.

Od **17.02.2020** v štyroch prípadoch sme mali nahlásené zadržnutia hydiny. Pri jednom prípade bolo zadržnutých 12 kusov sliepok. Ľudia upodozrievali túlavé psy alebo lasicovité šelmy. Viacerí sa domnievali, že im v noci niekto kradne sliepky, pozabíja ich a necháva na dvore. Vravievalo sa aj o šakalovi, no ubezpečujem každého, že nik nechodil v kurínoch. Ani šakal, ani zlodej sliepok,

ale obyčajná prefíkaná líška. Podarilo sa nám ju odfotiť nadráňom nastraženou fotopascou, ako kradne sliepku z kurína.

Dňa **27.05.2020** v čase o 21.00 hod. OcP dostala oznámenie o pohybe podozrivej osoby na ornej pôde, ktorá s detektorom kovu hľadala na mieste archeologického náleziska poklady ukryté v zemi. Osoba nemala žiadne povolenie od Kraj-

ského pamiatkového úradu SR. Jednalo sa o tzv. lovca pokladov, na ktorého bolo podané trestné oznámenie z dôvodu podozrenia z poškodzovania a znehodnocovania archeologického dedičstva.

Dňa **05.07.2020** pri futbalovom ihrisku na ulici Jesenského vystrašené deti nahlásili roj včiel, ktorý sa usadil na vysokom smreku pred rodinným domom. Takýchto prípadov bolo tento rok viac.

V intraviláne obce bolo nahlásené vyrojenie včiel štyrikrát. Vďaka patrí včelárskej rodine, pánu Ladislavovi Pekaríkovi a jeho synovi Petrovi, ktorí pri každom prípade bez meškania a s ochotou pomohli pri odchyte včiel.

V letných mesiacoch sa zvýšila krádež bicyklov pri železničnej stanici. Zlodeja neodradil ani zamknutý bicykel, zámok od-

lomil alebo odcvikol. Z ukradnutých bicyklov sa podarilo nájsť jeden, ktorý bol schovaný v neďalekých kríkoch.

Dňa **16.09.2020** OcP prijala oznámenie od agrónoma PD Tvrdošovce, že traktoristi pod kríkmi našli podozrivý balík. Pri výjazde obecných policajtov čakal starostlivo zabalený balík. Človeka napadne myšlienka, čo v tom dôkladne zabalenom balíku môže byť tak ďaleko od obce. Nebodaj telo človeka? Keď som v gumených rukavičkách roztrhol poslednú vrstvu čierneho igelitového vreca, objavili sa pozostatky nemeckého ovčiaka. Niekoľko si takto dôkladne zabalil svojho psa a vyniesol ho ďaleko do chotára a uložil pod krík divokej slivky namiesto toho, aby ho pochoval patrične hlboko na svojom pozemku alebo vybral odvoz tela asanačnou službou na niektorú blízkejšiu veterinárnu kliniku. Svojím konaním spôsobil zbytočný rozruch a dopustil sa aj priestupku.

24.09.2020 ráno o 01.30 bola vykradnutá miestna lekáreň pri pošte, odkiaľ páchatelia ukradli hodnotu v hodnote vyše 5000 €. Nakoľko sa jedná o trestný čin, prípad prevzala štátna polícia SR.

Koncom októbra bola občianka našej obce oklamaná falošnou 100 € bankovkou, ktorou jej zaplatila neznáma osoba pri kúpe chryzantém. Uvedomi-

la si to len po vyše týždňa, keď si išla zaplatiť inkaso na miestnej pošte, kde ju pracovníčka informovala, že bankovka je falošná.

Novinkou sa stala krádež katalyzátorov z benzínových motorových vozidiel v našej obci. Pri dvoch oznámených prípadoch boli prevrátené staršie motorové vozidlá na bok a boli z nich vypílené z výfukových systémov katalyzátory. Tieto katalyzátory obsahujú drahé kovy, ktoré páchatelia speňažia na zberných miestach.

Peter Marenčák
náčelník OcP

Obecná polícia v Tvrdošovciach dôrazne upozorňuje našich občanov:

- Dôkladne si zamykajte svoje domy aj cez deň!
- Nenechávajte kľúče v zamknutej bráne zavesené na šnúre!
- Buďte všímaví k svojmu okoliu!
- Nepúšťajte cudzích ľudí do dvorov domov a bytov!
- Podozrivé osoby ihneď nahláste obecnej polícii!

Je vykurovacie obdobie

S príchodom chladného počasia sa začína vykurovacie obdobie a s ním aj zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiarov. Počas tohto obdobia hasiči už tradične evidujú zvýšený počet výjazdov k požiarom rodinných domov, resp. k požiarom v bytovom fonde.

Za prvých 9 mesiacov tohto roka nevyhovujúci technický stav alebo porucha vykurovacích telies, dymovodov a komínov spôsobili až 389 požiarov, ktoré si vyžiadali 1 usmrtenú osobu a 15 zranených. Celková škoda spôsobená požiarom sa vyšplhala na sumu 791 885 €.

Najčastejšími príčinami vzniku požiarov tohto typu sú nevyhovujúci technický stav dymovodov a komínov, nesprávna inštalácia, obsluha alebo zlý technický stav vykurovacích telies. Okrem

spomenutého do popredia vystupuje i nedbalosť a neopatrnosť pri manipulácii s otvoreným ohňom, horľavinami či žeravým popolom. Dlhoročné štatistiky poukazujú, že najčastejšou príčinou vzniku požiarov v rodinných domoch je práve nevyhovujúci stav vykurovacích telies.

Hasiči za účelom eliminácie požiarov v obytných domoch a iných objektoch odporúčajú skontrolovať stav vykurovacích telies ešte pred ich použitím, inštalovať ich podľa návodu výrobcu, dbať na ich kontrolu počas prevádzky, vysypávať popol do nehorľavých nádob a dodržiavať predpisy pre skladovanie a používanie horľavých kvapalín, plynov a pod.

Odporúčania hasičov počas vykurovacej sezóny:

Vykurovať správnym palivom

Do kotlov, kachlí a krbov patrí len určené palivo. Spaľovaním domáceho odpadu, plastov a iných vysoko horľavých látok sa zvyšuje riziko vzniku požiaru a súčasne dochádza k znečisteniu ovzdušia.

Zabezpečovať pravidelné čistenie a kontrolu komínov

Treba zabezpečiť odborné preskúšanie komínov osobami s odbornou spôsobilosťou. Za celkový technický stav a údržbu komínov zodpovedajú majitelia sami, a preto sú povinní zabezpečovať pravidelné čistenia a kontroly. Pri kontrole vykurovacích telies je vhodné v prvom rade zamerať svoju pozornosť na stavebné prevedenie, funkčnosť, či nedošlo k prehoreniu materiálu a jeho následnému poškodeniu. Pri plynových spotrebičoch je vhodné orientovať svoju pozornosť na čistotu komínových prieduchov, na zabezpečenie dobrého ťahu komína a dodržiavať revízne prehliadky, aby nedošlo k úniku plynu do okolia.

Správne uskladňovať palivo

V tesnej blízkosti kotlov, kachlí a krbov nesmú byť uložené žiadne horľavé látky. Odletené žeravé častice pri kúrení môžu spôsobiť požiar.

Zdroj: Prezídium HaZZ

SLÁVNOSŤ PRIJATIA SVIATOSTI BIRMOVANIA V NAŠEJ FARNOSTI

Birmovanie je sviatosť kresťanskej dospelosti, ktorou nás Duch Svätý robí svedkami Ježiša Krista. Zdokonaľuje v nás krstnú milosť a dáva nám Ducha Svätého, aby nás hlbšie zakorenil v Božom synovstve, pevnejšie včlenil do Krista, posilnil naše spojenie s Cirkvou, väčšmi nás zapojil do jej poslania a pomáhal nám vydávať svedectvo o kresťanskej viere slovom, ktoré sprevádzajú skutky.

Sviatosť birmovania tvorí „spolu s krstom a Eucharistiou jeden celok sviatostí uvádzania do kresťanského života“, ktorého jednotu treba zachovať. Zároveň vtláča nezmazateľný znak a sviatosťou birmovania sa pokrstení, pokračujúc na ceste uvedenia do kresťanského života, obohacujú darom Ducha Svätého a dokonalejšie sa pripútavajú k Cirkvi, posilňuje ich a užšie zaväzuje, aby slovom a skutkom boli svedkami Krista, šíрили vieru a ju obhajovali (porov.: Kán. 879, KKC 1285, 1316).

Prijať sedem darov Ducha Svätého sa rozhodli mladí študenti aj žiaci našej farnosti. Ich aktívnu dvojročnú prípravu však poznačila svetová koronakríza. Rozbehnutú farskú katechézu, ktorá dopĺňala vyučovanie náboženstva v škole, sme presunuli do online prostredia, keď počas svätých omší dostali nejednu malú úlohu. Ich splnením sa lepšie pripravovali na úlohu stať sa skutočným apoštolom, ktorý bude niesť evanjelium, prinášať svojím životom Krista do svojho okolia a pracovať na úlohách, ktoré Boh pre nich pripravil aj v tejto neľahkej dobe. Na to je potrebné poznať Krista, teda poznať Bibliu, tráviť čas v Božej prítomnosti a modlitbe.

Slávnostná svätá omša bola tiež poznačená rôznymi epidemiologickými opatreniami, keď sa veľká skupina detí musela rozdeliť do dvoch skupín, aby splnili prí-

tomnosť daného množstva veriacich, predpísaných Regionálnym úradom verejného zdravotníctva. Pre limitovaný počet mohli byť prítomní len birmovanec s birmovným rodičom. V do obedných hodín prijali sviatosť birmovania deti zo základnej školy a stredoškôlaci pristúpili k sviatosti birmovania poobede. Tomuto jedinečnému a neopakovateľnému aktu v živote kresťana zodpovedal aj priebeh oboch svätých omší v jesennú sobotu 3. októbra 2020. Slávnostné sväté omše celebraval nitriansky

generálny vikár Mons. Peter Brodek za asistencie miestneho kňaza Mgr. Viliama Michaloviča za prísnych epidemiologických opatrení. Ku každej skupine sa pán generálny vikár prihovoril osobitne. Pripo-

menul im, že Duch Boží zostáva s nimi ako vnútorný Učiteľ, ktorý ich vedie v každých okolnostiach ich každodenného života a pomáha im ich zvládnuť, vidieť ich správne. Ako im Duch Boží dáva schopnosť rozumieť Božiemu hlasu a pôsobí v ich životoch ako v cestnej premávke semafor – hovorí im, kedy stať, kedy sa zastaviť a

pripraviť sa alebo ísť, kedy je zelená. Ako danými udalosťami chce Duch Boží poukázať na to, aby vždy počúvali Boží zámer a uskutočňovali to, čo chce Pán – rozpoznali a plnili Boží plán. No

a nakoniec vykonať svoje slobodné rozhodnutia zodpovedne, čo je tiež darom Ducha Svätého – učiť sa konať zodpovedne. Lebo sloboda bez zodpovednosti vedie do záhuby. A na záver poprial, aby dary Ducha Svätého v nich zotrvali, ba čo viac, aby v nich rozkvitli.

Želáme všetkým novo pobirmovaným chlapcom a dievčatám, aby „znak daru Ducha Svätého“ hrdo niesli na sebe, vo svojich srdciach, aby Jeho hlasu správne porozumeli, Jeho počúvli a vo správny čas s Ním vykročili vo vykonávaní správnych skutkov.

Mgr. Alexandra Baloghová

Pre tvrdošovských jubilantov

"Teplá dlaň a sivé vlasy,
dobré srdce lásku hlási.
Vždy objatie a úsmev milý,
hoc ubúdajú im už sily.
Potrebujú našu lásku,
čo vyhladí každú vrásku.
Aby sme ich v úcte mali,
a vždy s láskou ich privítali."

Október nie je len bežným jesenným mesiacom, ale je zároveň aj Mesiacom úcty k starším, keď si uctíme našich starších občanov – jubilantov. Žiaľ, tohtoročná jar ani jeseň nepriali kultúrnym a spoločenským podujatiam, ktoré sa pre epidémiu nemohli usporiadať, resp. len za prísnych opatrení. Týkalo sa to aj oslavy pre jubilujúcich 70, 80, a 90-ročných skôr narodených obyvateľov, ktorú Samospráva našej obce vzhľadom na aktuálnu situáciu nemohla zorganizovať. Naši tohtoroční jubilanti si však zaslúžia naše blahoželanania, preto prijmite s láskou myšlienky, o ktoré by sa s Vami podelil starosta obce Ing. Marián Tóth na slávnosti pre jubilantov.

Milí oslávenci! Vážený jubilanti!

Už sa stalo zvykom, že každoročne sa stretneme na spoločnej slávnosti, aby sme vyjadrili naše poďakovanie, uznanie, úctu a lásku tým, ktorí dlho, po rokoch strávených prácou žijú svoj zaslúžený život medzi nami. Žiaľ, vzhľadom na situáciu spôsobenú pandemiou koronavírusu, tento rok sme nemohli osláviť Váš sviatok spoločne, nemohli sme sa osobne stretnúť. Preto mi dovoľte, aby som Vás pozdravil výnimoč-

ne na stránke Tvrdošovského spravodaja. Považujem totiž za dôležité, aby som v mene svojom a v mene Samosprávy obce Tvrdošovce zablahoželel aj tým postarším jubilantom, ktorí slávia okrúhle narodeniny v roku 2020.

Október - Mesiac úcty k starším je o starších spoluobčanoch, o ich úcte. Naša úcta voči nim v sebe zahŕňa uznanie, podporu, ich lásku a vyjadrenie, že i oni sú pre našu spoločnosť dôležití. Je pre nás dôležitá všetka tá životná skúsenosť, múdrosť, ktorou disponujú len oni a to, ako nás učia a vychovávajú.

My ľudia sme zaujímavé tvory. Vieme sa tešiť, plakať, hnevať sa, ale najdôležitejšie je, že vieme vyjadriť lásku k iným. Ako Goethe píše: „Milovať a byť milovaným je najväčšie šťastie na svete.“ Áno, je to tak! Neodmysliteľnou súčasťou nášho každodenného života je rodinná láska a starostlivosť. Priznajme si, aký je to dobrý pocit, keď vidíme usmiatu, spokojnú tvár nášho blízkeho člena rodiny. Keď vnuci a pravnci pochvália babkino jedlo, keď prácou unavená ruka starého otca s radosťou a šťastím v očiach objíma pyšného vnuka. Vieme, že sú ľudia, ktorí sú pre nás dôležití.

**Tvrdošovským jubilantom z roku 2020
praje všetko najlepšie, hlavne veľa
pevného zdravia, Božieho požehnania
a veľa krásnych chvíľ v kruhu svojich najbližších
vedenie klubu dôchodcov, spevokol Rozmarín
a redakcia Tvrdošovského spravodaja.**

Aj to je jeden zo zázrakov, za ktorý môžeme byť vďační.

V láske je najlepšie dávať: objatie, pusu, radu, je jedno, čo ešte...len aby to bolo zo srdca. Veď keď inému doprajeme my, tým aj získame. Len tak bude svet úplný. Lásku a úctu dostane ten, kto šíri lásku aj vo svojom okolí a pomáha iným ukázať príklad cnostného života.

Milí oslávenci! Prosím Vás, aby ste nám pomohli Vašími skúsenosťami a podporujte nás Vašou láskou. Ak je to za potreby, upozorníte nás na naše chyby a vašou múdrosťou nám ukážete správnu cestu. Z príležitosti Vášho sviatku by som sa Vám chcel poďakovať za to, že ste nám odovzdali zvyky a stavali pre nás svet. Ďakujem, že ste zo stromov, ktoré ste dostali od svojich rodičov, dali aj nám. Prajem Vám, aby ste v dobrom zdraví, dobrou náladou zostali ešte dlho medzi nami. A čo je najdôležitejšie, dávajte na seba pozor, na svoje zdravie a dodržte naďalej protipandemické opatrenia. Verím, že aj vďaka tomu sa o niekoľko týždňov či mesiacov budeme všetci cítiť opäť bezpečne.

Ing. Marián Tóth
starosta obce

Blahoželanie jubilantom

Október je pre postarších ľudí krásnym jesenným mesiacom. Je to mesiac Úcty k starším, ktorý si pripomenula aj Základná organizácia zdravotne postihnutých civilizačnými chorobami a telesne postihnutých v Tvrdošovciach. Z tejto príležitosti by som chcela v prvom rade pozdraviť jubilantov našej organizácie, ktorí v roku 2020 dovŕšili svoje životné jubileum. Chcela by som im zaželať pevné zdravie, mnoho optimizmu a elánu, aby sme boli v tejto neľahkej situácii ohľaduplní voči sebe aj voči svojim blízkym. Aby sme sa mohli aj naďalej a ešte dlho schádzať na rôznych podujatiach usporiadaných našou organizáciou, resp. obcou, pokiaľ to bude povolené. Momentálne platí zákaz usporiadovania akýchkoľvek kultúrnych a spoločenských podujatí, preto mi dovoľte, aby som Vám popriala k

blížiacim sa vianočným sviatkom požehnané Vianoce. Nech vás Božia láska sprevádza po všetky dni aj v novom roku 2021.

Ako predsedníčka ZO mi dovoľte, aby som všetkým členom ako aj priateľom Tvrdošovci popriala pevné zdravie, veľa lásky a šťastia v kruhu svojich najbližších. Nech sa Vám všetkým darí po celý váš život.

Na záver veľmi pekne ďakujeme všetkým sponzorom ako aj p. starostovi a obecnému zastupiteľstvu za finančnú a morálnu pomoc. Ďakujeme, že pomáhate našej organizácii a prispievate k jej činnosti počas celého roka! Ďakujeme Vám!

Táňa Ludasová
predsedníčka ZO

VITAJTE DETI!

Na nový školský rok sa zamestnanci Materskej školy na Hlbokej ulici veľmi tešili. Všetci pritom dúfali, že sa nezopakujú situácia z jari, kedy sa všetky školy, vrátane materských škôl, pre pandémiu zatvorili.

Koncom augusta začali pani učiteľky pripravovať triedy do jesennej nálady. Školský rok sa v materskej škole začal opäť za sprísnených hygienických a epidemiologických opatrení, ktoré boli školským zariadeniam nariadené v júni. V septembri nastúpilo 88 detí, ktoré navštevujú malú, strednú alebo jednu z veľkých tried. Na základe opatrení, ktoré v materských školách naďalej platia, nie je možné organizovať podujatia spoločne s rodinnými príslušníkmi detí. Pani učiteľky však neustále pracujú v rámci týždenných tém. Spolu s deťmi neustále tvoria, maľujú, kreslia. Deti sa tak hrovou formou učia a nadobúdajú nové poznatky, zručnosti a vedomosti. Každý deň v materskej škole je vďaka rôznym aktivitám neobyčajný, zábavný

a plný nových zážitkov.

Jeseň je obdobie, ktoré ponúka pestrosť, krásu a farebnosť na každom kroku. Jednou z typických jesenných činností je púšťanie šarkanov. V októbri si preto deti s pani učiteľkami vo všetkých triedach spoločne vyrobili krásne šarkany, ktoré zdobili počas jesenných dní stromy a kríky pri vstupe do materskej školy. Ku skrášleniu areálu a tried však prispeli aj rodičia, ktorí priniesli rôzne výrobky z plodov jesene, kvety, tekvice, gaštany a rôzne iné dekorácie, za čo im srdečne ďakujeme.

V neposlednom rade taktiež ďakujeme všetkým, ktorí nám pomáhajú zvládať toto neľahké obdobie. V mene celého kolektívu materskej školy Vám prajeme pokojné sviatky, veľa zdravia a rodinnej pohody.

**Kolektív Materskej školy
na Hlbokej ulici**

SÚŤAŽ – SÚŤAŽ – SÚŤAŽ

Pokračujeme v našej čitateľskej súťaži. Tentokrát hľadáme správnu odpoveď na nasledovnú otázku:

S ktorými tvrdošovskými futbalistami sú spojené najväčšie klubové a reprezentačné úspechy?

Odpoveď nájdete v článku v tomto čísle Tvrdošovského spravodaja. Správnu odpoveď prosíme zaslať s menom a adresou súťažiaceho do **29. januára 2021** na tktv@tvrdosovce.sk alebo vložiť do poštovej schránky pri vchode do Obecného úradu. Výherca dostane darčkové balenie. Veľa šťastia!

Zaslaním správnej odpovede výherca súhlasí s uverejnením svojich osobných údajov v rozsahu meno, priezvisko a ulica v Tvrdošovskom programe Televízie Carisma.

SÚŤAŽ – SÚŤAŽ – SÚŤAŽ

*Na Vianoce pokoj v duši,
šťastie, ktoré nič neruší,
v novom roku veľa sily,
aby ste zdraví dlho žili.*

Krásne Vianoce
a šťastný nový rok Vám prajú
žiaci a zamestnanci
ZŠ Jána Amosa Komenského
v Tvrdošovciach

VÁŽENÍ ČITATELIA!

Oznamujeme vám, že Tvrdošovský spravodaj si môžete naďalej predplatiť na obecnom úrade v kanc. č. 13 alebo v obecnej knižnici za výhodnú cenu: 3 € na 1 rok.
Ďakujeme, že ste nám verní.

Prvý štvrťrok v Základnej škole Jána Amosa Komenského v Tvrdošovciach

Realizácia projektu Hmyzí hotel

Žiaci štvrtého ročníka

Hovorme a jedle - ôsmaci

Naši prváci

2.A trieda

Medzinárodný deň školských knižníc - štvrtáci

Medzinárodný deň školských knižníc - druháci

Okresný projekt prváčikov – Farebné domčekovo

Hovorme o jedle - tretiaci

Hovorme o jedle - piataci

Vitamíny zo záhrady, prekvapenie na každom rohu

Záhradu si človek pestuje, aby aj ona mohla pestovať človeka samotného. Pohľadom hladí zrak i dušu, vôňami omámi, fyzickými prácami precvičí naše orgány... No keby sme sa spýtali našich čitateľov, čím je záhrada užitočná, obratom by sme dostali odpoveď: dáva nám jedlo, doplní fádnu stravu každodenia. Podaktoré delikatesy sú známe, no o mnohých laik ani netuší, že je vitamínovou bombou nielen pre zvieratá v záhrade, ale aj pre človeka samotného. No a v takej jesennej či zimnej záhrade si človek rýchlo nájde vhodné pre seba. Aj keď niekedy na prvý pohľad nemusí byť až také jednoznačné, čo je jedlé, chutné.

Šípy sú jedným z najznámejších plodov, ktoré si ľudia zbierali už odpradáva. Málokto však vie, že jedlé môžu byť aj plody iných ruží, nielen ruže šíповej. Tieto plody sú všeobecne známymi ich vysokým obsahom vitamínu C a mnohých ďalších pridružených. Plody šípok sa vynikajúco dajú sušiť, tak ich máme možnosť

uskladniť počas celého roka. Aj to je známe, že vitamín C sa znehodnotí nad teplotou 50-60°C. Takže príprava šípok na konzumáciu formou čaju je skôr príprava výluhu teplou vodou trvajúci 12 hodín.

Mnohí z čitateľov pri spomenutí čelade ružovitých si hneď spomenú na plody zbierané na jeseň, akými sú jablká a hrušky ako prvotný zdroj vitamínu C. No verte či nie, počas skladovania týchto plodov ich obsah vitamínu C postupne ubudne a do jari máme už iba minimálne množstvo v plodoch. Táto čelad' však skrýva oveľa väčšie skvosty, ozajstné vitamínové bomby, akými sú napríklad **mišpuľa, plánka, oskorusa či hloh**. Ale sem patrí aj väčšmi známy plod **dule**, ktorá nám vonia celú zimu na kredenci či v pálenke. No, pozrime sa na už vymenované.

Oskorusa dorastajú na obrovitánske stromiská, ktoré sa ešte zriedkavo dajú nájsť v starých vinohradoch či v zmiešaných lesoch. Žlto-červenasté plody veľkosti sliviek sa oberajú tvrdé a musíme si počkať niekoľko dní, kým dozrejú do mäkkka. Inak budú trpké, tvrdé na zuby. Pri ich zbieraní

v lese máme silnú konkurenciu rodín diviakov, takže kto je prvý, viac plodov má. Dozrievanie po zbere je známe aj u mišpule. Ľudia si plody často nechávajú na krikoch, a tak majú čo dobať aj počas zimných prechádzok. Máme smolu, ak sme si „za bedňu“ nepozbierali vopred a nedali do špajzy, odkiaľ postupne môžeme konzumovať dozrievajúce mišpule, lebo v záhrade drozdy, škorce, vrany, sýkorky ba aj veveričky skôr spravia dožinky, ako by sme tam prišli mi sami. **Plané hrušky**, odrody, semenáčky sa kvôli ich zimnému sfarbeniu lístia čoraz

krátkym vylúhovaním v studenej vode z lepkavých chlčpkov sa pustí chutný mok, ktorý po precedení a ochutení medom nás osvieži a obohatí množstvom vitamínov.

Z vymenovávania nesmiem vynechať ani **rakytník rešetliakový**, či rešetliakovitý, hoci ho Tvrdošovčanom snád' nemusím predstavovať. V predaji je tak základný druh, ako aj veľkoplodé odrody. No ak by naše vlastné zásoby prišli ku koncu, z miestnych kontrolovaných zdrojov si máme možnosť zabezpečiť plody aj produkty 365 dní v roku.

Na jeseň si s troškou trpezlivosti a hľadania môžeme nájsť aj rôzne **kôstky, orechy, oriešky, mandle**. Tieto po sušení a vylúskaní sú významným zdrojom éterických olejov a esenciálnych aminokyselín. Nie je však zriedkavosťou, že sa stretneme aj s menej známymi orechmi, akými sú pekan orechy a orech čierny.

Ak sa nám na pozemok voľakedy dostal **chren**, v zime

nám ponúka jedinečnú zásobu vitamínov, odvahy a telocviku. Vydolujeme si koreň, zoberieme si tú odvalu očistiť a postrúhať a máme vitamíny v miske. Okrem mikroelementov svojím obsahom olejov nám dokáže vydezinfikovať nosohltanovú dutinu aj slzové kanály.

„Dobre, dobre, a tak korenie do jedál či citrón určite si musím kúpiť“. Nemusí to byť pravdou, práve naopak. Ak si zasadíme strom *Zanthoxylum piperitum* do záhrady, jeho plody na jeseň pozberané sa v obchode predávajú pod názvom **sečuánske korenie**. A **citrón**? Síce nie taký šťavnatý ako ho poznáme, ale veľmi intenzívnej chuti si pozberáme, ak nám zarodí ker *Poncirus trifoliata*. V predaji sú už aj veľkoplodé odrody. Kvety na jar ohromne voňajú a medu dodávajú príjemnú chuť. Plody síce obsahujú viac kôstok ako šťavy, no vieme si z nej spraviť vynikajúcu marmeládu.

Často sa stáva, že pozabudneme vybrať z pôdy sem-tam 1-2 **cibuľky** či **cesnak**. Cibule vyženu a je ich nám ľúto vyhodiť. Zelená cibuľka či cesnak nakrájaný na masťný chlieb

častejšie objavujú v záhradách. Ich plody sú síce trpkéjšie, no obsahujú zároveň množstvo blahodarných látok pre náš organizmus. Navyše sa môže konzumovať celý plod (okrem stopky). Niektoré hlohy sa dajú jesť čerstvo, avšak častejšie sú sušené a môžu byť súčasťou čajových zmesí napomáhajúcich trávenie.

Často dostávam otázky o **tisoch**. Čo je jedlé, čo jedovaté? Celá rastlina tisu je jedovatá! Okrem červeného plášťa okolo semien (bez stopky! aj stopka je jedovatá!). Toto červené oploдие je sladké, chutné. V prípade, že by ste zhltili aj iné časti rastliny, bezodkladne vyhľadajte urgentnú lekársku pomoc!

V parkoch, záhradách sa stretávame s nízkymi stromami **sumachu páľkového**. Súplodia kriklavo červené sa objavujú na koncoch vetiev koncom leta a zdobia stromy celú zimu. Akoby malé fakličky či jahodové točené zmrzliny trčali na strome. Obsahujú množstvo drobných tvrdých semien s chlpatým povlakom. Kto tieto súplodia už držal v rukách, vie, že sú to nielen chlčkaté, ale aj lepkavé kusy. No isto ste nevedeli, že

s charakteristickou vôňou je tiež významným zdrojom vitamínov. Podobne je tomu aj v pôde na záhrade prezimovaný pór.

Chceli by sme si dopriať čosi zelené po husacích hodoch či vianočnom obede, aby sa nám ulavilo a nechceme mať výčitky svedomia z prežierania? Hor sa do záhrady. „Zabudnutý“ **kel**, **ružičkový kel**, **kučeravý kel**, **špenát**, **petržlen**, **valeriánka** či vyburinené, na divoko vyklíčené rastliny **šalátu**, **rukoly** nám ponúkajú neobmedzenú zásobu látok blahodarne pôsobiacich na náš tráviaci trak a vitalitu. Stačí si ich pozberať, umyť, s kúskami jablka, mrkvy či cvikle rozmixovať a spraviť si smoothie.

Ak by hladina cholesterolu v krvi bola stále príliš vysoko po tých kačacích hodoch či zabíjačke, čaj

z koreňov púpavy nám ho pomôže zas dostať späť na normálnu úroveň.

Vianoce sú chvíľou, ktorú si zvykneme spomenúť aj počas roka,

keď si ovoniamе perník či čečinu. No, isto ste nevedeli, že predvianočná atmosféra alebo prirodzený osviežovač vzduchu sa vám pridruží do obydli, ak si nadrobno posekáte, rozdrvíte niekoľko vetiev škumpy

vlasatej alebo magnólie a dáte na radiátor, na okraj kozubu, pripadne na skryté miesto podlahového kúrenia. Za niekoľko minút vám rozvonia celý byt nápodobne, ako tomu je pri kúskoch vetvi z ihličín. Dbajte na to, aby sme mali správnu ochrannú odev, keďže silica škumpy nám dokáže podráždiť pokožku. Podobný efekt dokážeme vytvoriť aj na tenko nastrúhanými plátkami podzemkov pivoniek.

Záhrada nám skrýva ešte množstvo tajomstiev, hromadu detailov vhodných bádania. Príde jar, s tým jedlé púčiky, miazgy, mladé chutné listy, rad cesnakov, listy púpavy, jedlé kvety,... ale to si ponecháme pre pokračovanie.

Ing. Kamil Tóth
záhradný a krajinný architekt

Pravidlá slušného správania vo verejných priestoroch

Pravidlá slušného správania sú potrebné aj v dnešnej dobe. Je dôležité, aby sme vedeli, ako sa máme správať v určitých situáciách. Teraz si môžete prečítať základné pravidlá, ktoré platia vo verejných priestranstvách.

Všade do miestnosti najprv vstupuje žena. Pokiaľ sú niekde dvere, tak jej muž podrží a elegantne ju pustí pred seba. I keď muž iba stojí pri dverách a rozpráva sa s niekým, prichádzajúcej dáme by mal otvoriť dvere a pustiť ju dnu.

Do výťahu vstupuje vždy ako prvý muž. Ide o pomerne nebezpečné miesto, takže musí vojsť dnu prvý a keď je všetko v poriadku, tak až potom vojde i žena. Vo výťahu nie je nutné viesť s cudzími ľuďmi

konverzáciu. Úplne postačí spýtať sa na poschodie, na ktoré chcú ísť.

Hore po schodoch vystupuje najprv žena, dole ide prvý muž. Opäť ide o bezpečnosť, keďže v oboch prípadoch by ju pri zakopnutí mohol zachytiť a ochrániť pred pádom.

Z budovy sa vždy najprv vychádza. Čiže pokiaľ idete napríklad z obchodu alebo z bytovky, tak prednosť majú tí ľudia, ktorí vychádzajú von. Až potom môžu vojsť tí, ktorí ešte len ku vchodu prišli.

Neukazujeme na nikoho prstom, radšej použijeme otvorenú dlaň. Už v detstve nás rodičia naučili, že nemôžeme len tak kráčať po ulici a začať na niekoho cudzieho ukazovať prstom, pretože je to neslušné

a človeka by to mohlo zneistiť či dokonca uraziť. Namiesto toho sa odporúča použiť otvorenú dlaň, ak už potrebujeme na niečo ukázať, pričom ukazovanie na ľudí by sme mali do maximálnej možnej miery obmedziť.

Pri nastupovaní do auta si najskôr sadnime, potom vložme dnu nohy. Je to zlaté pravidlo, ktoré známe osobnosti už toľkokrát porušili, aby sa dostali na titulné stránky magazínov. Pri nastupovaní do auta si treba najskôr uložiť náš zadok na sedadlo a až potom sa postarať o svoje nohy, ktoré už len vložíme dnu.

Kabelku nosme na ľavom ramene, aby sme mali voľnú pravú ruku. Nikto nám nemôže prikázať, na ktorom ramene by

sme ju mali nosiť, ale je užitočnejšie, ak ju máme na ľavom ramene, pretože nechávame svoju pravú ruku voľnú a umožňujeme tak uľahčovanie sociálnej interakcie.

Kašlieme do ľavej ruky, pretože pravú používame pri sociálnych interakciách. Množstvo ľudí nedokáže ani dnes pochopiť fakt, že pri kašľaní si treba zo slušnosti zakrývať ústa, ale ak to už aj človek pochopí, potom často kašle do svojej pravej ruky. Pravá ruka je pritom sociálna ruka, ktorá sa používa pri podávaní rúk či mnohých ďalších spoločenských interakciách, a tak by sme mali ústa pri kašli vždy radšej zakrývať ľavou.

Spracovanie

Aromaterapia je viac než len vôňa

Ako matka dvoch malých detí som vždy hľadala prírodné riešenia pre komplexnú starostlivosť a zlepšenie fyzického a emocionálneho zdravia našej rodiny. Pokiaľ ide o zdravie a duševnú rovnováhu našich blízkych, potrebujeme skutočne čisté, efektívne a spoľahlivé riešenie. Všetko sa začalo jednou kvapkou esenciálneho oleja. Odvtedy sa esenciálne oleje stali súčasťou nášho každodenného života. Používame ich s dôverou. Nevieť dať lepšie do vienka, ako naučiť svoje deti používať čistú silu prírody a ukázať im, ako si vedľa poradiť v rôznych situáciách.

Ak ste sa niekedy tešili vôni darovanej ruže, zažili prechádzku v levanduľovej záhrade či vôňu čerstvo posekanej mäty, máte skúsenosť s aromatickými vlastnosťami esenciálnych olejov. Esenciálne oleje môžu pozdvihnúť náladu, upokojiť zmysly a vyvolať silné emocionálne reakcie. Používanie esenciálnych olejov však siaha oveľa ďalej než len po voňavú príťažlivosť.

História

Esenciálne oleje sa používali na podporu zdravia po celú dobu zdokumentovanej histórie. Modernú aromaterapiu začal používať francúzsky chemik René-Maurice Gattefossé, keď liečil popálenú ruku čistým levanduľovým olejom. V roku 1937 vydal prvú knihu o modernej aromaterapii.

Čo je vlastne aromaterapia?

Aromaterapia je veda i umenie. Je to „liečba“ vôňou. Zo všetkých odvetví sa aromaterapia najviac približuje holistickej liečbe, pretože zasahuje všetky tri úrovne človeka – fyzickú, emocionálnu i mentálnu. Esenciálne oleje sú prírodné aromatické zložky, ktoré sa nachádzajú v semenách, kôre, stonkách, koreňoch, kvetoch a iných častiach rastlín. Môžu voňať nádhorne a zároveň intenzívne. Získavajú sa destiláciou, separáciou, lisovaním.

Spôsoby použitia

Môžu sa používať samostatne alebo v komplexných zmesiach v závislosti od skúseností používateľa a želaných účinkov.

Esenciálne oleje sa zvyčajne používajú jedným z troch spôsobov:

Aromaticky:

Čuch pôsobí v našom tele na mnoho fyziologických mechanizmov, vrátane stimulácie tvorby hormónov a ďalších metabolických procesov. Aromaterapia je

založená na predvídateľných reakciách nášho tela na jednotlivé čuchové vjemy. Niektoré oleje majú po rozptýlení do vzduchu veľmi stimulujúci účinok, zatiaľ čo iné tišia a upokojujú. Rozptyľovanie

esenciálnych olejov navyše čistí vzduch od nežiaducich pachov a patogénnych mikroorganizmov. Odporúčame používať difúzery, ktoré oleje nezahrievajú, a tak nenia ich chemickú štruktúru.

Lokálne použitie:

Esenciálne oleje sa po aplikácii na kožu ľahko vstrebávajú a majú v danej oblasti rýchly lokálny účinok. Samotné esenciálne oleje sú silne koncentrované a môžu podráždiť citlivú pokožku. Preto sa odporúča riediť esenciálne oleje pomocou olejových nosičov, ktoré neznížia a nezmenia kvalitu a účinky esenciálneho oleja – kokosový olej, olivový olej. Pokiaľ bude vaša

koža vystavená v najbližších 24 – 48 hodinách priamym slnečným lúčom alebo UV žiareniu, nepoužívajte na odhalené miesta esenciálne oleje, ktoré sú fotosenzitívne (napr. citrusy).

Esenciálne oleje sa nikdy nesmú aplikovať do očí alebo do vnútorného zvukovodu!

Vnútorné užívanie:

Esenciálne oleje sú výborným pomoc-

níkom aj v kuchyni a sú vhodnou alternatívou umelých aróm. Priama vnútorná konzumácia sa vždy vykonáva pod vedením a dohľadom kvalifikovaného odborníka. Používajte vždy len 100% esenciálne

oleje terapeutickú kvalitu a dodržujte inštrukcie na obale. Esenciálne oleje sú prirodzene bezpečné a pri správnom použití majú len málo nežiaducich vedľajších účinkov, ak vôbec nejaké majú. Sú však silne koncentrované a mali by sa používať opatrne.

Základné esenciálne oleje v aromaterapii:

LEVANDUĽA

Levanduľa je nápomocná pri spracovaní traumatických emocionálnych zážitkov, vhodná pri nespavosti, tiši silné emócie a podráždenosť. Levanduľový olej má veľmi dobré hojivé účinky, dokáže zmierniť začervenanie, opuchy, je veľmi vhodný pri ľahkých popáleninách, po opaľovaní, uhryznutí a uštipnutí. U malých detí je dobrou alternatívou na zníženie horúčky.

CITRÓN

Pomáha pri koncentrácii a sústredení. Môže byť použitý mnohými spôsobmi, od čistiaceho prostriedku na domácnosť a osviežovača bielizne či vzduchu, až po povzbudenie, pozdvihnutie nálady. Stimuluje lymfatický systém, pomôže pri čistení pokožky a v boji proti baktériám a plesniam. Znižuje nevoľnosť a pocit na vracanie. Pozor na fototoxicitu!

PEPERMINT

Je to olej radosti, dodáva optimizmus a pomáha zvládnuť stres, emocionálne vypätie a únavu. Podporuje trávenie a dýchanie. Je nápomocný pri bolestiach hlavy. Má antimikrobiálne, antivírusové a antioxidantné vlastnosti. Redukuje horúčku.

ČAJOVNÍK

Má schopnosť ničiť mnohé kmene baktérií, vírusov a húb. Inhalovanie pomáha pri zápaloch dutín, zlepšuje sekréciu hlienu. Funguje ako silný a zároveň šetrný dezinfekčný prostriedok, bojuje proti kožným infekciám a rôznym podráždeniam.

OREGÁNO

Tento olej je antibiotikum, antifungálny, protizápalový, protivírusový, antiseptický,

anti-aging, antimikrobiálny, anti-parazitný zázrak. Odstráni bradavice a kurie oká, vhodný aj na liečbu herpesu. Používame len v riedenej forme, nakoľko je veľmi silný.

KADIDLO

Funguje sedatívne a znižuje pocit stresu a úzkosti, depresie a zároveň zlepšuje koncentráciu a pamäť. Zmierňuje príznaky

starnutia, zlepšuje tonus pleti, obmedzuje tvorbu vrások a strií, redukuje jazvy, lieči rany či akné. Stimulant imunity, podporuje zdravú bunkovú reakciu, obnovu a regeneráciu. Posilňuje a povzbudzuje dýchací systém, má diuretické vlastnosti. Podporuje vykašliavanie, uľavuje preťaženiu dýchacieho systému a podporuje ľahké dýchanie.

ŠALVIA

Aromaterapia využíva jeho účinky na zmiernenie stresu, upokojenie mysle a ako antidepresívum. Jeden z najúčinnjších olejov pri liečbe hormonálnej nerovnováhy u žien, pri menštruačných kŕčoch, návaloch, nadúvaní a zmene nálady. Významne znižuje krvný tlak.

EUKALYPTUS

Je to jeden z najlepších esenciálnych olejov na bolesť v hrdle, kašeľ, sezónne alergie, bolesti hlavy a horúčky. Pomáha zmierniť zápalový účinok chronickej bronchitídy. Uľahčuje dýchanie pri upchatom nose. Eukalyptus pomáha zmierniť zápal a opuch vďaka antiseptickým vlastnostiam, vhodný aj na liečbu akné. Eukalyptový olej má povzbudzujúce a čistiace vlastnosti. Vnútorne užívanie sa neodporúča.

ROMAN RÍMSKY

Používa sa pri poruche trávenia, zažívacích problémoch ako je plynatosť, hnačka, vracanie, pri menštruačných bolestiach. Vhodný na ekzémy, rany, akné, modriny, popáleniny. Po stáročia používali matky rumanček na upokojenie plačúcich detí, na zníženie horúčky, upokojenie žalúdka, koliky alebo zmiernenie bolesti uší.

Anna Borošová

SVET FAREBNÝCH VRKOČOV

Už ako malé dievčatko som rada česávala a hrala sa s vlasmi starej mamy a mamky. Tento záujem o vlasy plynulím rokov vo mne neustále rástol. Na začiatku som zapletala vlasy len svojim kamarátkam. Myslela som si, že zapleť vlasy dokáže každý, ale opak je pravdou. Ako ubiehali týždne, postupne prichádzali za mnou ľudia, aby chválili moju prácu. Dánilo sa mi robiť čoraz jedinečnejšie účesy, až som napokon narazila na „farebné vlasy“. Nápad sa mi ihneď zapáčil a začala som pátrať na internete. Rodičia mi povolili, aby som si počas letných prázdnin dala spraviť takýto účes. Hneď po škole som vletela rovno do jedného salónu a v tom momente ma zachvátil ten úžasný pocit.

Prácu s umelými vlasmi som cvičila takmer tri mesiace. Najprv som "obdarovala" krásnym účesom len dámy v mo-

jom úzkym priateľskom a rodinnom okolí. Svoje práce som zverejnila na sociálnych sieťach a zároveň sa podelila o ne so širším publikom. Aký bol výsledok? Čoraz väčší záujem o vrkoče.

Trvalo mi dosť dlhú dobu, kým som narazila na ten správny tzv. kanekalon. Jestvuje viac druhov kanekalonu, každý účes si však vyžaduje iný materiál a inú techniku. Existujú účesy s trvácnosťou do jedného týždňa, ale aj s výdržou niekoľkých mesiacov. Každý účes je ojedinelý, keďže každý/á zákazník/čka má inú predstavu. Divoké, pestré, extravagantné farby prevládajú skôr u mladších, ľudia v strednom veku uprednostňujú radšej prirodzenejšie odtiene, ktoré vytvárajú efekt hustých, elegantných a ženských vlasov.

Teraz už pletiem inštinktívne a inšpiráciu hľadám na verejných sieťach. Už pri pohľade na účes viem posúdiť, akou technikou sa mám púšťať do tvorenia. Pri korigovaní vlasov používam gél v záujme pevnosti. Neskôr pri prirodzenom povolení sa dá pevnosť upraviť pomocou laku na vlasy. Na zakončenie nie je potrebná gumička, pretože mám vlastné spôsoby. Dôležité je držanie rúk a tuhosť pletenia. Čím dôkladnejšie pletiem, tým vzniká pevnejší účes. Neustály stisk, ktorý je nevyhnutný, má síce dopad na moje ruky, no napriek tomu je to stále mojou záľubou. Moje úsilie mi vynahrádza radosť a spokojnosť zákazníkov.

K najviac obľúbeným účesom patria boxerské copíky s kanekalomom. Okrem tohto sú veľmi populárne aj box braids, crochet technika – twist, ponytail, 4-5 boxerských copíkov, melír s kanekalomom a obyčajné vrkoče bez použitia kanekalonu ako francúzsky vrkoč, jednoduchý postroj, spikelet, technika „rybí chvost“, re-

verzný francúzsky opleť (drak), 4-vláknový štvorcový vrkoč, objemný opleť z piatich prameňov, čelenka.

Účesy s kanekalomom nie sú len pekné a výnimočné, ale zároveň chránia aj vlasy. Počas nosenia tohto účesu sú vlasy chránené pred slnečným svetlom, pred žehličkou na vlasy a pred každodenným umývaním vlasov. Po dokončení vrkoče môže pokožka zareagovať citlivejšie, ale je to bežná reakcia na novú záťaž. V takomto prípade sa odporúča použiť krémy s upokojujúcim účinkom, hydratačné krémy alebo olej na vlasy. Po pár dňoch kanekalon poľaví a naša pokožka sa regeneruje do pôvodného stavu.

Fanni Bugyik

„Zabudnuté“ futbalové talenty obce

Od začiatku 60. rokov 20. stor. do konca jej 70. rokov zažíval futbal v Tvrdošovciach svoje najlepšie a najúspešnejšie roky, ktoré môžeme bez rozpakov nazvať aj jej zlatým obdobím. Okrem úspechov miestneho klubu v tomto období u nás vyrástlo a uplatnilo sa v prvoligových federálnych a divízyňných kluboch veľa miestnych futbalových talentov.

Prvým prvoligovým futbalistom a zároveň aj prvým reprezentantom vo futbale za bývalú ČSSR (v kategórii junióri) bol Štefan Gyurek, ktorý pochádzal z obce. Vo verejnosti najznámejším reprezentačným a ligovým futbalistom obce, aj keď nikdy nevyhral žiadny domáci ani medzinárodný titul a futbalový pohár, bol a je Juraj Szikora. Najväčšie klubové a reprezentačné úspechy, a to aj na medzinárodnej úrovni sú zase spojené s menami bratov Ladislava a Jozefa Móderovcov.

Po štvorici týchto vo verejnej mienke najznámejších a najúspešnejších futbalistov však u nás dodnes vyrástlo mnoho neoprávnene zabudnutých talentov, ktorí tak isto hrali aj v prvoligových kluboch. V prvom rade tu treba spomenúť neoprávnene zabudnutého brata Juraja Szikoru, **Františka Szikoru**. Vo svojom mladom veku bol asi najtalentovanejším futbalistom pochádzajúcim z obce, ktorý dokonca získal v roku 1969 titul majstra ČSSR vo futbale v dorasteneckej kategórii s družstvom Internacionálu Bratislava. Bohužiaľ, tak ako rýchlo sa prejavil jeho veľký talent vo veľkom klube, tak rýchlo aj vďaka nezvládnutému životu mladého muža, ktorý sa dostal z dediny do mesta, aj zhasol. Spolu s ním ale majstrovský titul získal aj ďalší Tvrdošovčan **Štefan Tóth**, o ktorom sa u nás naozaj nič nevie. V mladom veku sa s rodinou totiž presťahoval do Bratislavy a následne do

Popradu, a preto sa asi aj na neho rýchlo zabudlo. Prvé národné ligy v tomto období hrali za VŽKG Vítkovice aj **Alexander Borbély** a za ČH Bratislava **Vojtech Brokeš**.

Okrem vyššie uvedených sa medzi veľkú „štvorku“ prvoligových futbalistov nenápadne prepracoval aj ďalší Tvrdošovčan, **Ladislav Pósa**. A to rovno do hviezdneho družstva TJ Slovana Bratislava, kde už pôsobil Ladislav Móder. Ladislav Pósa s futbalom začínal už vo svojich dvanástich rokoch, kedy sa ako šiestak na miestnej základnej škole dostal do školského družstva k Jurajovi Szikorovi a Jozefovi Móderovi. Potom pod vedením trénerov Ladislava Vanyu a Jozefa Borbély pokračoval s futbalom v mládežníckych mužstvách TJ Družstevníka Tvrdošovce. Z

celých 18 rokoch si ho vybrali do mládežníckeho výberu Zá-

S mládežníckym družstvom Slovana vyhral majstrovstvá

Slovenska a vo finále federálnej mládežníckej ligy skončil s družstvom na 2. mieste po prehre so Spartou Praha. So Slovanom sa potom zúčastnil viacerých medzinárodných turnajov v Taliansku a Rumunsku. Postupne sa Ladislav cez B mužstvo prepracoval aj do hviezdneho A družstva Slovana Bratislava, o čom svedčí klubová fotografia zo športového časopisu Stadion z roku 1969. S A

Ladislav Pósa

padoslovenského kraja. Tu si ho všimli funkcionári Slovana. Oficiálne sa stal hráčom klubu až v r. 1967, lebo paradoxne v rodnej obci už bol vo svojom mladom veku registrovaným hráčom medzi dospelými a v

mužstvom sa zúčastnil viacerých medzinárodných turnajov v Nemecku, Rakúsku i Španielsku, kde nastúpil aj proti slávny klubom FC Barcelona a argentínskemu Estudiantes de La Plata. V roku 1968 dokonca nastúpil v zostave Slovana aj proti Dinamu Zahreb v pohári PVP. V roku 1971 narukoval na základnú vojenskú službu do B mužstva Dukly Praha do Dukly Tábor, kde pol roka hrával druhú českú národnú ligu. Následne bol hráčom Dukly Banská Bystrica a Dukly Nováky, ktoré hrali prvú slovenskú národnú ligu. Po ukončení vojenskej základnej služby sa

Ladislav Pósa druhý zľava

nich sa rýchlo prepracoval do A mužstva medzi útočníkov Františka Borbély, Vojtecha Brokeša a Ladislava Tornaího. Tréneri A mužstva Jozef Borbély a Štefan Mančík ďalej rozvinuli jeho talent a v jeho ne-

Slovane museli zariadiť jeho preregistráciu do mládežníckej kategórie. Zároveň z gymnázia v Nových Zámkoch prestúpil na Gymnázium na Dunajskej ulici v Bratislave, ktoré popri futbale aj úspešne absolvoval.

vrátil do Nových Zámkov, kde za TJ Elektrosvit hral od roku 1972 slovenskú národnú ligu. V rokoch 1974 - 1979 tu spolu s ním pôsobili ďalší naši rodáci: Ladislav Móder a Alexander Borbély. Po úspešnom ukon-

čení vysokoškolského štúdia na VŠP Nitre ukončil svoju aktívnu hráčsku kariéru v Nových Zámkoch a v súčasnosti žije s rodinou v Nových Zámkoch.

Z tejto doby určite stojí za zmienku aj talent **Josefa Mareka**, o ktorého služby mal vážny záujem prvoligový Spartak Trnava TAZ. Nakoniec z tohto nádejného prestupu vzišlo a na dlhé obdobie sme nemali žiadneho odchovanca, ktorý by obec reprezentoval za niektoré prvoligové A mužstvo vo federálnej alebo národnej lige. V športe a obzvlášť vo futbale platí, že okrem talen-

tu, tvrdého tréningu, dobrého trénera, manažéra, zdravia a športového šťastia treba byť v správnom čase na správnom mieste a v správnom klube. V 80. rokoch 20. stor. síce prišla silná generácia mladých hráčov, ktorí sa dostali do mládežníckych mužstiev prvoligových mužstiev Slovana, Nitry ako Jaroslav Sabo, Miroslav Tóth, Róbert Borbély, Tomáš Kováč, ale nepodarilo sa im trvalo presadiť sa. V 90. rokoch 20. stor. sa naproti tomu presadil ako náhradný brankár v prvoligovom Taurise Rimavská Sobota **Henrich Svetko**. V roku 2002

ale odišiel do Kanady, kde svoju športovú púť zavŕšil ako úspešný mládežnícky tréner, ktorý tam dokonca získal (po Szikorovi a Móderovi) aj najvyššiu trénerskú licenciu UEFA. Z posledného obdobia nesmieme zabudnúť ani na **Patrika Krupánskeho**, ktorý niekoľko sezón pôsobil v mládežníckom ligovom mužstve Dubnice nad Váhom. A tak posledným prvoligovým futbalistom obce a úspešným juniorským reprezentantom Slovenska v kategóriách U 16-18 nateraz zostáva **Kevin Kele**. Kevin za reprezentáciu Slovenska v ro-

koch 2014-2016 strelil 2 góly a v A mužstve Slovana Bratislava sa prezentoval v súťažnom ročníku 2015/2016 pri svojich štyroch štartoch aj jedným ligovým gólom, ktorý bol fanúšikmi ocenený ako najkrajší ligový gól mesiaca.

Dúfajme, že to nebol na dlhé obdobie posledný ligový gól, ktorý strelil niektorý náš futbalový odchovanec v domácej najvyššej alebo v niektorej zahraničnej lige.

Ing. František Buda

Nové tvrdošovské suveníry

Občianske združenie Lucerna sa vždy snaží reflektovať aj na aktuálne diania a výročia, ktoré sa viažu k Tvrdošovciam. Práve preto sme v roku 20. výročia vzniku združenia pre každého obyvateľa obce, ale aj turistov, ktorí k nám zavítajú, nachystali dopredu jedno veľké prekvapenie. Ide o obojstranný dvojročný kalendár, leporelo, magnetku - všetko v znamení už budúcoročného 800. výročia písomnej zmienky o obci.

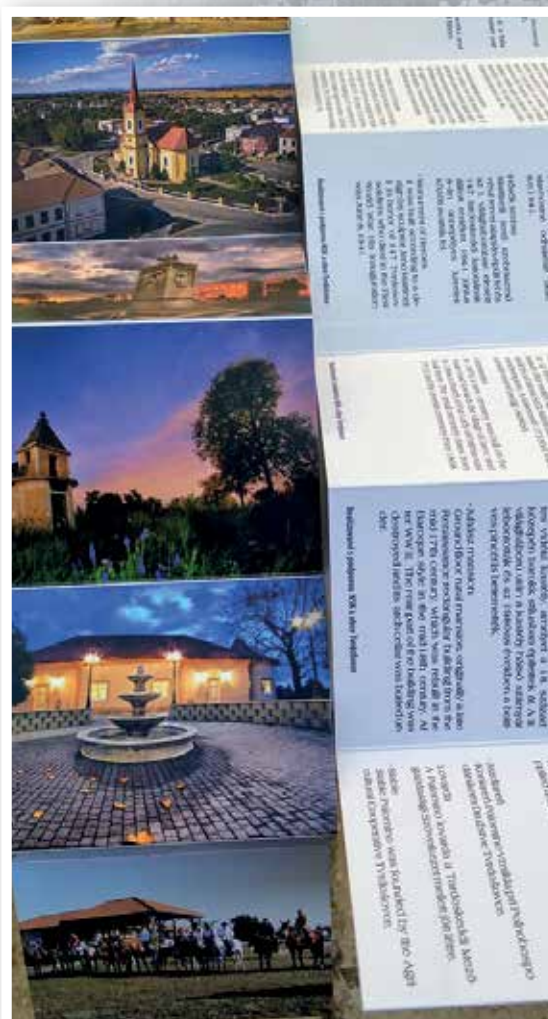
Tieto pekné veci sa podarilo realizovať v spolupráci s našim známym fotografom Františkom Tóthom (víťaz mnohých medzinárodných fotografických súťaží), ktorého fotky predstavujú základ kalendára, leporela, šálky aj magnetky. Okrem neho svojím prekladom slovenského textu prispeli Magdaléna Birkus a Mgr. Ildikó Meszáros. Graficky to zosúladiť podľa našich požiadaviek Marek Valigura z tvrdošovskej firmy Grafity Fujaso-

vá, ktorá dlhodobo podporuje naše projekty.

Upomienkové predmety, svojím vkusným dizajnom a leporelo, svojím slovensko - maďarsko - anglickým textom

a priateľskou cenou sú určite vhodným darčekom pre každého nielen doma, ale aj v zahraničí. Okrem toho približujú našu obec ako zaujímavé miesto pre vidiecky turizmus s jedinečnými kultúrnymi pamätihodnosťami a históriou. Fotografie historického leporela sú zároveň využiteľné aj ako samostatné pohľadnice.

Ing. František Buda

Pohyb náš každodenný

Žijeme v dobe, kedy aktívny pohyb u detí čelí silnej konkurencii internetu, videohier a mobilných aplikácií. Ak sa k týmto faktorom pridá enormné pracovné vyťaženie rodičov, môžeme takmer s istotou konštatovať jeho kapituláciu na plnej čiare. V mnohých prípadoch počuť obľúbenejšie výhovorky živateľov rodín na všeobecný nedostatok času. Nájdu sa však aj svetlé výnimky – rodičia, ktorí v snahe rozvíjať potrebu svojich detí pravidelne športovať, odkladajú bokom svoje vlastné pohodlie. Opustiť vlastnú komfortnú zónu je možné osobným príkladom, čiže vykonávať pohybovú činnosť spoločne s dieťaťom alebo priamou podporou dieťaťa pri vykonávaní konkrétnej športovej činnosti (predovšetkým v mladšom veku).

Ešte dôležitejší ako vplyv rodičov je efektívne prepracovaný a plynule nadväzujúci systém telesnej výchovy v materskej a základnej škole. Často podceňovaný predmet sa zameriava na rozvoj osobnosti dieťaťa ako celku. Pozitívne vplyva na rozvoj pohybových schopností, upevňuje zdravie, vytvára predpoklady na zvyšovanie fyzickej a psychickej záťaže, má vplyv na vedomie a správanie a v neposlednom rade vstúpa základné športové zručnosti. Športová činnosť následne podporuje formovanie kladných charakterových a vôľových vlastností, urýchľuje proces socializácie a napomáha dieťaťu v ďalšom rozvoji organizmu.

V oblasti telesnej výchovy zohrávajú v našej obci rozhodujúcu úlohu materské a základné školy, ktoré sú v športovej činnosti dopĺňané komisiou športu a mládeže prostredníctvom športovo zameraných občianskych združení: Športový klub Tvrdosovce (ďalej iba ŠKT) a Sport Friends Tvrdosovce 2013 (ďalej iba SFT).

S cieľom opätovne zaplniť štadión deťmi sa funkcionári ŠKT rozhodli vyplniť tohtoročné augustové rána rodín s deťmi projektom „Rozcvička na štadióne“ a v septembri vytvorili pilotný projekt k novej vekovej kategórii „U9/pohybový krúžok“, ktorý je zameraný na rozvoj koordinačných schopností detí (obratnosť, šikovnosť a pohyblivosť). Napriek neľahkej situácii spôsobenej pandemiou koronavírusu COVID-19 tréneri prípravky (U11) a žiakov (U15)

odvážajú jedinečnú prácu na zlepšovaní sily, rýchlosti a vytrvalosti chlapcov a dievčat jednotlivých kategórií. Radosť z pohybu, chuť neustále sa zdokonaľovať a vytrvalosť nepoľaviť v dosiahnutí spoloč-

ných cieľov neunikli pozornosti mnohých rodičov, ktorí prítomnosťou na štadióne vyjadrujú svojim ratolestiam skalopevnú

oporu. Snahou ŠKT je viesť našich najmenších futbalistov od radosti z pohybu, cestou plnohodnotného začlenenia do spoločnosti, zodpovednosti, samostatnosti až k láske k futbalu a športu ako takému. V tomto duchu sú vedené náborové rozširujúce základňa tvrdošovského futbalu.

Deväťdesiat rokov po vzniku ŠKT bol v roku 2013 založený SFT, ktorého snahou je vytvorenie športovo-pohybových

koordinačných cvičení dáva možnosť tímovej práci rodiča s dieťaťom. Vytvorením basketbalového a atletického krúžku pre základné školy dostali žiaci základných škôl možnosť hýbať sa ešte viac. Deťom v materskej škôlke vrcholí proces telesnej výchovy projektom škôlkarskej olympiády. Originálny tvrdošovský triatlon „Iron Family“ vytvára už niekoľko rokov v očiach detí superhrdinov z ich vlastných rodičov. Rodinná cyklistika dáva možnosť rodičom vrátiť sa do detských čias a so svojimi deťmi okrem túry na bicykloch absolvujú množstvo súťažných hier a na záver si sami pripravujú na ohni chutný obed.

Práca s deťmi je mimoriadne náročná a vyžaduje si špeciálny a jedinečný prístup. Je veľmi dôležité odrážať sa od aktuálnej doby a celospoločenskej situácie. Nemenej dôležité je zohľadniť neopakovateľnosť povahy každého dieťaťa. Ak si niekto myslí, že tréner nepostupuje didakticky, tak sa mylí! Každý tréning a následný zápas je možné brať ako vyučovací proces, v ktorom tréner musí deti motivovať, niečo nové naučiť, precvičiť už „odtrénované“ a počas zápasu zistiť, či hráči pochopili prebraté učivo. V súčasnosti považujem za najväčší problém (ne)uvažujúci so znížením úrovne pôrodnosti) motiváciu. Uvedený fakt zapríčiňuje, že v porovnaní s obdobím pred dvadsiatimi a viac rokmi nerobíme v športe po náboře výber, ale pre nedostatkový záujem sa pre nás nábor stáva výberom.

Obzvlášť významnú úlohu pri práci s deťmi a mládežou zohráva komunikácia. Snahou všetkých kolegov, funkcionárov a trénerov pracujúcich v komisii a tiež v oboch občianskych združeniach je neustále pracovať na zlepšovaní komunikácie nielen smerom k deťom, ale aj k rodinám, inštitúciám a organizáciám v obci. Najideálnejším scenárom pre rozvoj detí a mládeže v oblasti športu je harmonický vzťah: združenie (klub)-rodina-škola.

Práca s deťmi si vyžaduje obrovské množstvo energie a človek sa do nej musí vložiť celou svojou bytosťou. Jedine priamosťou, oddanosťou a úprimnosťou je možné deti získať, na okamih ich viesť za ruku a správne nasmerovať cestou životom. Odmenu za odvedenú prácu je detský úsmev – tá najúžasnejšia vec na celom svete.

Ing. Marian Batyka

projektov nielen pre deti, ale aj pre celú rodinu, ktorých v tom období v našej obci nebolo na rozdávanie. Pravidelne opakujúcim sa projektom (od jesene do jari) je „Utekáčik“, ktorý formou hier a množstva

Nové občianske združenie s jasnou víziou - ViZia

Dňa 19.5.2020 bolo Ministerstvom vnútra SR zaregistrované občianske združenie OZ ViZia - Vidiecka zelená infraštruktúra, ktorá sa okamžite zapojila do verejného života obce a jej komunity v oblasti obnovy a tvorby životného prostredia, prírody a krajiny v rámci projektov: Park rodín a Obnova pamätníka Juraja Szikoru. Zorganizovala Súťaž v kreslení pre deti s názvom Zeleň na vidieku.

Napriek tomu, že Park rodín iba vzniká, boli sme organizátormi "Víkendu otvorených parkov a záhrad" (iniciatíva neziskovej organizácie Národný Trust) oslovení s ponukou prezentovať ho širokej verejnosti a zviditeľniť tak aj našu obec na

mape Slovenska. Víkend otvorených záhrad sa v Parku rodín uskutočnil 10.-11. októbra 2020 a zúčastnilo sa ho 41 osôb. O podujatie bol aj mediálny záujem z MY SME a prišli návštevníci aj z okolitých miest a obcí.

V roku 2021 plánujeme nasledovné aktivity:

- 1) Založíme spolu kvitnúce lúky biodiverzity v Parku rodín
- 2) Skrášlime spolu Pamätník J. Szikoru dosadbou kvitnúcich trvaliek
- 3) Oslávme 800. narodeniny Tvrdošoviec symbolickou výsadbou našich domácich dubov

Vysadil by sa 1 strom za každé storočie, spolu 8 kusov. Použijeme odrastené listnaté dreviny domácej proveniencie podľa Potenciálnej prirodzenej vegetácie Atlasu krajiny SR, a to našich domácich dubov – 2x dub letný, 2x dub zimný, 2x dub uhorský, 2x dub cerový.

Cieľovou skupinou vyššie opísaných predmetov, resp. účelov sú obyvatelia obce Tvrdošovce rôznych vekových kategórií, ktorí sa zaujímajú o svoje životné prostredie a chcú ho zveľaďovať. Veríme, že sa OZ ViZia rozšíri o ďalších angažovaných spoluobčanov, ktorým nie je ľahostajné ich životné prostredie

doc. Ing. Attila Tóth, PhD.
predseda OZ ViZia

Vianoce v Taliansku

Vianoce sú jedným z najdôležitejších sviatkov v roku oslavovaných po celom širom svete. Výnimkou nie je ani Taliansko.

Jedná sa o sviatok, ktorý je vo veľkej miere stále prepojený s náboženskými koreňmi a je vhodným časom na spoločné chvíle trávené s rodinou a najbližšími.

Talianske vianočné sviatky sa oslavujú mnohými spôsobmi. Keďže sa jedná o veľký národ s mnohými regiónmi, v Taliansku existujú rôzne tradície slávania Vianoc. V závislosti od regiónov a tradícií sa Vianoce slávia v období od začiatku decembra do 6. januára (Epifania – Zjavenie Pána).

Existujú dva silné symboly talianskych Vianoc. Prvým z nich

Vianočné dni od 24. do 26. decembra sú charakteristické pre Talianov mnohými dobrými jedlami, ktoré sa pripravujú v každom regióne odlišne. Tradičné vianočné jedlá sa v Taliansku líšia. Každá rodina má svoje vlastné vianočné preferencie v kuchyni. Azda jediným spoločným prvkom, ktorý nemôže chýbať na vianočnom stole každej talianskej rodiny, sú ich typické vianočné koláče, tzv. pandoro a panettone.

24. december je Štedrým večerom. Pre Talianov je to deň ako každý iný a v kalendári sa neuvádza ako sviatok. Vo väčšine južných domov je pripravená veľká večera, výlučne s rybami jedlami. Niektoré rodiny spievajú spoločne o polnoci typické

večeru, lebo si po polnoci nájdú svoje vianočné darčeky pod stromčekom. V iných rodinách však dary prichádzajú až 25. decembra ráno.

26. december je sviatkom svätého Štefana. Rodiny sa opäť stretávajú a počas tohto dňa buď konzumujú zvyšky z predchádzajúceho dňa, alebo sa pripravujú polievky.

Vianočné obdobie sa končí 6. januára sviatkom nazývaným

l'Epifania. V tento deň prichádza Befana. Je reprezentovaná ako staršia dáma s hrbom. Befana cestuje na metle, je oblečená v handrách. V noci z 5. na 6. januára vojde do komínov domov a ponecháva darčeky a sladkosti deťom, ktoré boli dobré, zatiaľ čo tým, ktoré sú menej dobré, necháva kúsky uhlia.

Alexandra Mascherin

Vianočné sms-ky

Ak láska topí ľad, čo pani Zima vyčarila, ak dá človek viac ak vo sebe skrýva, ak vládne všade ticho a počuť praskať mráz, padajúce vločky a v detských očiach jas, tak prišla doba, keď pre každého máme pár priateľských viet, sú tu Vianoce a nad čaro Vianoc nič krajšieho niet!

Až sviatočné zvony odbijú polnoc a oznámia príchod čaro krásnych Vianoc, zabudni hneď na všetky starosti a prežij chvíľu v zdraví, šťastí a radosť.

Lásku a nádej, radosť a nehu, nech prinesie Vám vianočný sen. Naše pranie nájdete vo vločke snehu, nech šťastný je Váš Štedrý deň.

Mrazivé Vianoce, všade biely sneh, konečne pokoj, nebo plné hviezd. Je tu čas sviatočný, keď stromček sa ligoce, prajeme zo srdca krásne Vianoce.

Na Vianoce, keď svet stíchne, nech Vám Božie dieťa vdýchne pokoj, radosť, dobrú voľu a nielen v túto svätú chvíľu, ale každú chvíľu v roku nech Vám stojí popri boku.

Posielam Ti anjela, aby Ťa chránil, posielam Ti lásku, ktorej veríš, posielam Ti plamienok, nech Ti v srdci blikoce a prajeme Ti tie najkrajšie Vianoce!!

Drevo v krbe praská, v našich srdciach láska. Ihličie krásne vonia, zvončeky tiško zvonja. Plamienok v srdci blikoce, prajeme krásne Vianoce.

Na Vianoce pokoj v duši, šťastie, ktoré nič neruší, v novom roku veľa sily, by ste zdraví dlho žili.

Pod stromkom darčeky, čo srdce pohladia, rodinu, priateľov, čo nikdy nezradia. Ku šťastiu krôčik, k bohatstvu krok, krásne Vianoce a šťastný Nový rok.

Nech sa všetka starosť zruší, nech zavládne pokoj v duši. Čo bolelo, nech sa zhojí, čo tešilo, nech sa zdvojí. Lásku, šťastie, žiadne hádky, pohodu a krásne sviatky.

je vianočný stromček, ktorý najčastejšie Taliani zdobia už 8. decembra (sviatok Nepoškvrneného počatia). Druhým symbolom je postavenie betlehemu, ktorý nesmie chýbať ani v jednej talianskej domácnosti počas Vianoc. Betlehem predstavuje narodenie Ježiša. Niektoré rodiny umiestnia do betlehemu iba niekoľko postáv, ako napr. Máriu, Jozefa a Ježiša. Iné rodiny však namiesto toho vytvárajú báječné scénografie s pastiermi, s horami, s ovcami, s obchodíkmi, s volmi či somármi. Fantázii medze nekladú. Postava Ježiša je do betlehemu umiestňovaná o polnoci 25. decembra. 6. januára v deň Epifanie sa do betlehemu pridávajú tiež 3 králi, ktorí po dlhej ceste prichádzajú k Ježišovi.

vianočné koledy, iní zase idú do kostola na tradičnú vianočnú omšu, a potom sa stretnú na námestí, aby si vymenili pozdravy s typickou frázou – BUON NATALE (Veselé Vianoce).

25. december je pre Talianov oslavou narodenia Ježiša Krista. Je to deň trávený s celou rodinou. Pripravuje sa veľmi dôležitý obed s mnohými chodmi a fantastickými jedlami. Prevažujú hlavne mäsité jedlá, či už v kombinácii s ich obľúbenými cestovinami či zeleninou. Radi si zgustnú na chutných doma pripravených dezertoch, avšak sušené ovocie tiež nemôže chýbať.

V Taliansku je to Babbo Natale (Ježiško), ktorý prináša darčeky tým najmenším, ale i najväčším. Niektoré deti sa tešia Štedrému

Tradície a zvyky starého Silvestra, aj Nového roka

Silvestrovské oslavy sú oslavy konajúce sa v posledný deň roka Gregoriánskeho kalendára, 31. decembra. Historicky prvé oslavy nového roku zaznamenali v Mezopotámii roku 2000 pred naším letopočtom, kde ho vítali v polovici marca, v čase jarnej rovnodennosti a Gréci začínali písať nový kalendár v deň zimného slnovratu. Július Cézár v roku 46 pred naším letopočtom zaviedol nový, tzv. Juliánsky kalendár, v ktorom rímsky panovník ustanovil 1. január prvým dňom nového roka. Posledný decembrový deň je v rímskej liturgii zasvätený pamiatke pápeža Silvestra I. a má aj symbolický význam. Pápež Silvester I. vládol v čase, kedy skončil vek divokého prenasledovania kresťanov a začal sa nový vek. V stredoveku považovali oslavy prichádzajúceho roku za pohanský zvyk, preto oslavy 1. januára v roku 567 náboženski hodnotári zrušili. Zatiaľ posledná zmena kalendára nastala v roku 1567.

V minulosti sa v podvečer na Silvestra schádzali veriaci v kostole, aby sa na svätej omši poďakovali Bohu za uplynulý rok. Večer sa zvyčajne konala veselica. Táto tradícia sa začala až po 2. svetovej vojne, pretože dovtedy boli zábavy až do Troch kráľov zakázané.

Na Silvestra sa pripravovala takmer rovnaká večera ako na Štedrý deň, len s tým rozdielom, že sa mohlo jesť aj mäso. Aj na stole bol rovnaký ohrus, ale aj chlieb. Atmosféru večera posledného dňa v roku

už v minulosti dotvárali mládenci strelbou a praskaním bičom. Obvyklé bolo tiež obradné umývanie a preoblekanie sa do čistých šiat.

Noc, ktorá predchádzala Novému roku, mala zvláštnu moc zásluhou rôznych veštieb. Verilo sa napríklad, že čo sa v tú noc sníva, to sa aj splní. Mágia mala vplyv aj na predpovede počasia – červené zore ráno veštili víchrice, búrky, neúrodu a biedu, drobný hustý dážď bol zasa predzvesťou hustých plných obilných klasov. K zvykom patrilo aj zametanie smetí do kúta miestnosti, nie von, aby sa nikto "nevymietol" z domu, teda aby nezomrel. Smeti sa von nevynášali ani z obavy, aby sa z domu šťastie nevynieslo. Zakázané boli tiež niektoré práce v domácnosti ako pranie a vešanie bielizne, pretože ten, kto ju vešal, mohol ťažko zomierať.

V silvestrovskom období sa konali zakáľáčky, ktoré boli sviatkom celej rodiny. Zvykli sa plánovať svadby a žilo sa už očakávaním príchodu fašiangov.

Čo sa týka novoročných obradov a rituálov, tie mali podľa našich predkov odhaľovať budúcnosť, chrániť od pohrôm, prispieť k blahobytu a priniesť šťastie. Na Slovensku sa doteraz udržiava stará povera, že šťastie prináša prasiatko, preto sa na novoročnom stole nesmie objaviť ani hus

či bažant, teda hydina, ktorá lieta, pretože v novom roku by sa rozletel aj všetok majetok. Zato nesmie chýbať bravčové mäso alebo pečené malé prasiatko. Kedysi sa podávala aj šošovica a jedlá s makom, pretože symbolizovali peniaze.

1. januára sa v minulosti platil zákaz vstupu ženy ako prvej do domu, aby si ľudia zabezpečili bohatstvo, prosperitu a úrodu. Nič dobrého neveštil ani príchod starého chlapa oblečeného v kožuchu. V každom dome však boli vítaní malí chlapci – vinšovníci. Ak do domu prišiel niekto cudzí, nesmel mať prázdné ruky a mal priniesť aspoň koláče, resp. peniaze, čo znamenalo, že prináša hojnosť a nie škodu.

Na nový rok musel v celej domácnosti vládnuť čistota a poriadok, aby tak bolo po celý rok. Ženy chodili do kostola v bielom odeve, aby si zabezpečili úrodu pekného a vysokého ľanu. Niekde zasa v tento deň varili halušky, aby malo obilie veľké klasy.

Zimné zvyky a tradície na Silvestra a Nový rok sa líšili podľa regiónov a charakterizovali vtedajší život a dobu.

Najmama.sk

Ludové tradície, ktoré vám zaručia zdravie aj peniaze

- Na Nový rok sa **nesmie konzumovať mäso z hydiny alebo zajaca**, pretože by šťastie a majetok uleteli, utiekli.
- Jesť sa má **bravčovina a šošovica** - symboly hojnosti.
- **Šošovica** sa zvykne dať aj **pod tanier**, aby mal človek nasledujúci rok veľa peňazí.
- Na Nový rok musí byť **všetko v domácnosti na mieste a nič nemôže byť ani požičané** – inak by to v domácnosti celý budúci rok chýbalo.
- Na Nový rok (a radšej ani na Silvestra) by sa **nemalo prať ani vešať bielizeň** (hrozilo ťažké zomieranie) alebo **zametať von z miestnosti** – mohlo sa zmetať iba do rohov (aby sa nikto nevymietol – nezomrel).
- V niektorých regiónoch sa **nesmelo ani šiť** – kury by totiž neniesli vajcia.

Tvrdošovské vianočné oblátky

Pani **Katarína Sósová** je učiteľka MŠ v Tvrdošovciach, ktorá sa pred príchodom vianočných (ale aj veľkonočných) sviatkov pustí do pečenia oblátok a trubičiek.

„Oblátky som začala piecť už asi pred 6 rokmi, keďže ich mám veľmi rada a u nás v rodine to bola aj tradícia. Už moji predkovia mali ručne po domácky vyrobený stroj na výrobu oblátok a s tým voľakedy piekli nad plameňom oblátky pre seba aj známych. Bolo to však veľmi ťažké a zdĺhavé.

Táto doba priniesla modernejšiu techniku na pečenie oblátok, a to elektrický oblátkovač. Aj ja som chcela v tejto krásnej tradícii pokračovať,

aby som to mohla odovzdať ďalšej generácii. Stroj som si zakúpila už pred 6 rokmi

a sama som skúšala piecť z rôznych receptov, čo som aj vylepšovala podľa seba. Na

začiatku to bolo dosť ťažké, nepodarili sa tak pekné oblátky, či niektoré sa prílepovali. Všetko však záleží len na praxi. Dnes mám už vlastné recepty, z ktorých pečiem tradičné vianočné oblátky a trubičky rôznej príchute nielen sebe, ale aj známym. Najviac sa však osvedčili vanilkové, škoricové a orechové, no mám aj novú príchuť, čo inde nedostať, a to citrónovo-kokosovú či čokoládovú, čo viacerým chutilo.

Dúfam, že naše tradície ešte dlho budeme môcť odovzdať našim deťom a ony mnohým ďalším, aby sa zachovali čo najdlhšie pre ďalšie generácie.“

sb

Vianočné dekorácie

Receptár

Ovocný koláč

Prísady:

4 - 5 celých vajec, 1 hrnček kryštálového cukru,
1 hrnček oleja

Všetko spolu vyšľaháme.

Pridáme:

2 hrnčky hladkej múky, pol hrnčeka pokrájaných orechov,
1 kávovú lyžicu škoric, 1 kávovú lyžicu sódy bikarbóny,
10 dkg pokrájanej čokolády na varenie, 3-4 pokrájaných
jablák, plus 1 hrnček ďalšieho ovocia (aké máme) alebo
odkvapkaného kompótu

Všetko premiešame a upečieme.

Tiramisu

Prísady: 2 balenia podlhovastých piškót, 1 pomazánkové
maslo, 0,5 l Hulla rastlinný krém na šľahanie, 2-3 dcl
vychladenej kávy, 1 polievková lyžica práškového cukru

Balíček piškót necháme nasiaknuť v káve. Naukladáme na
podnos. Vyšľaháme pomazánkové maslo, krém na šľahanie
a cukor. Polovičku krému nanesieme na piškóty. Naložíme
ďalšiu vrstvu "kávových" piškót potom druhú polovičku
krému. Cez sitko posypeme kakaom.
Hneď môžeme konzumovať.

Prajem Vám dobrú chuť!

Hedviga Varagová

Humor

Štyri etapy života muža:

- Veríš na Mikuláša.
- Neveríš na Mikuláša.
- Robíš Mikuláša.
- Vyzeráš ako Mikuláš.

Viete ako spoznáte veselého Santu?

- Má medzi zubami mušky.
- Mamiiii, ja by som chcela na Vianoce psa.....
- Nevymýšľaj! Bude kapor ako každý rok !

Dva kapre plávajú vo vani a jeden sa pýta
druhého:

- Ešte stále si myslíš, že nás chcú iba okúpať?

V škótskej rodine:

- Detičky, už ste si pozreli darčeky?
- Áno, áno!
- Tak ich pekne zabaľte, aby sa do budúcich
Vianoc nezaprášili.

Prijemné prežitie vianočných
sviatkov a šťastný nový rok!

Kellemes karácsonyi ünnepeket
és boldog új esztendőt!

Termálne kúpalisko
Tvrdosovce

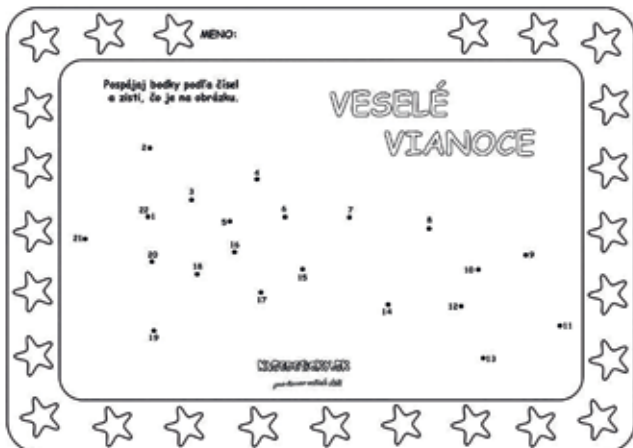

Pokojné, ničím nerušené
prežitie vianočných sviatkov
a nový rok 2021 plný pohody
Vám praje
BIOKALY

Pospájaj bodky podľa čísiel a zisti, čo je na obrázku!

Nájdí 5 rozdielov medzi 2 obrázkami!

Osemšmerovka

Synček sa pýta otecka:

- Ocko, prečo si si zobral ma-
mičku?

Otecko sa obráti na mamičku a
povie: ...(tajnička)

ANTIKVARIÁT

AUTOSALÓN

ČAPICA

ČASOMIERA

ČRPÁK

DEKRÉT

DÍLER

EFEKT

ETIKA

FJORDFUNKČNOSŤ

HRUDKA

JADRO

KABÁT

KALERÁB

KANDIDÁT

KOLOTOČ

KRÍŽE

KRUŽIDLAMEDVEĎ

MONTÁŽ

OBČAN

OBRUČ

ORECH

OTRAS

OVČIAK

PLANÉTA

POPLACH

SKENERSVEDOMIE

ŠPIÓN

ŠTVOREC

VEŠTKYŇA

VOJNA

VÝČAP

ZÁBAL

ZÁKON

ZÁSNUBY

ZÁZNAM

No vidíš, aj ten malý sa tomu čuduje.

Nakresli do balíčka

svoje vianočné

želanie!

